

ਐਤਵਾਰ, 7 ਜਨਵਰੀ, 2024

23 ਪੰਨੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 555 ਬਿਕਰਮੀ 2080

ਜਿਲਦ/VOL.: 72 ਅੰਕ/NO.: 218

ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 7 JANUARY, 2024

ਜਲੰਧਰ

‘ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ’ ਦੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ

ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ (ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ)	0181-5097300
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ	0181-5097302
ਸਾਹਿਤ ਸੰਪਾਦਕ (ਐਤਵਾਰ)	0181-5097305
ਗੋਪੀਕ੍ਰਮ	0181-5097310
ਵੈੱਬ ਟੀ ਵੀ	0181-5133160

www.nawanzamana.in ਸਕੇ 8+6=14

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.L.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com

ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਜਾ ਕੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿਚਵਾਉਂਦੇ ‘ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼’ ਮਨੀਪੁਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ : ਖੜਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਨਿਆਂ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡੀਕਾਰਜਨ ਖੜਗੇ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਵੱਡਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨੀਪੁਰ ਥਾਰੇ ਬੁੱਧ ਰੋਜ਼, ਉਹ ਮਨੀਪੁਰ ਨਹੀਂ ਗਏ। ਉਹ ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਜਾ ਕੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਮਨੀਪੁਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਸੰਸਦ ‘ਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ‘ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮਨੀਪੁਰ ‘ਚ ਇੱਕ ਮੰਡੀਕਾਰਜਨ ਘਟਨਾ ਹੋਈ, ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟਾਂ ‘ਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਤੋਰਾਕੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਅਧੁੰਧਿਆ ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ‘ਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਗਏ ਅਤੇ ਕੋਲ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ— ਉਹ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ... ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਸੇ ਹੀ ਜੈਸੇ ਜਾਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ‘ਦਰਸ਼ਨ’, ਪਰ ਇਹ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੀਪੁਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਨਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਯਾਤਰਾ : ਰਾਹੁਲ

ਗਿਆ? ਖੜਗੇ ਨੇ ਕਿਹਾ—ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਸੰਸਦ ‘ਚ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਮੁੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਤਿਹਾਸ ‘ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਕਿ 146 ਸਾਂਸਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੜਗੇ 14 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਯਾਤਰਾ ਜੋੜੇ ਨਿਆਂ ਯਾਤਰਾ ਥਾਰੇ ਪੱਟਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ

ਅਗਵਾਈ ‘ਚ ਮਨੀਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੱਢੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਜਨ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਚਾਂਗਾਂਗਾ ਕਿ ‘ਇੰਡੀਆ’ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਟੈਗਲਾਈਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ‘ਐਕਸ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਲ’ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਟੈਗਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪੋਸਟ ਦੇ ਕੈਪਸ਼ਨ ‘ਚ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਲੇ, ਅਨਿਆਏ ਅਤੇ ਹੋਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਲੈ ਕੇ। ਸੰਤਿਆ ਦੇ ਇਸ ਪੱਥ ‘ਤੇ ਮੇਰੀ ਕਾਮ ਹੈ, ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਨਿਆਏ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਣ ਤੱਕ। ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ 67 ਦਿਨਾਂ ‘ਚ 6700 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ।

9 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਛਮ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣ ਤੱਕ ਠੰਢ ਆਪਣਾ ਕਰਿਰ ਵਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ‘ਕੋਲਡ ਵੇਵ’ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਲਡ ਵੇਵ ਦੇ ਮਿਨਿਮਮ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 10 ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ ਆਮ ਤਾਪਮਾਨ ਤੋਂ 4.5 ਤੋਂ 6.4 ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਲਡ ਵੇਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਚੇ ਹੀ ਪਿਛਲੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਬਿਹਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ‘ਚ ਕੋਲਡ ਵੇਵ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਵਿਜੀਬਲਿਟੀ 500 ਮੀਟਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਦ ਕਾਰਨ ਰੇਲ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 14 ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਲੋਕ ਬੀਤੇ 9 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2019 ‘ਚ 12 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉੱਚ ‘ਚ ਢਕੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਖਨਊ, ਕਾਨਪੁਰ, ਪੁਠਾਗਰਾਜ, ਝਾਂਸੀ, ਵਾਰਾਨਸੀ ਤੱਕ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ ਹੋਇਆ ਮੌਸਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ‘ਚ ਲੋਕ ਸੂਰਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਰਵਾਚਲ ਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਆਮਮਾਜ਼ੂ, ਮਊ, ਗਾਜੀਪੁਰ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ‘ਚ ਸੂਰਜ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ।

ਆਦਿਤਿਆ ਐੱਲ-1 ਨੇ ਕੀਤਾ ‘ਸੂਰਜ ਨਮਸਕਾਰ’ ਰਾਸ਼ਨ ਘਪਲੇ ‘ਚ ਟੀ ਐੱਮ ਸੀ ਨੇਤਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਇਸਰੋ ਦਾ ਆਦਿਤਿਆ ਐੱਲ-1 ਸਪੇਸਕ੍ਰਾਫ਼ਟ 126 ਦਿਨਾਂ ‘ਚ 15 ਲੱਖ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਨੀਵਾਰ 6 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲੈਗ੍ਰੇਜ ਪੁਆਇੰਟ 1 (ਐੱਲ-1) ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਦਿਤਿਆ ਐੱਲ-1 ਦੇ ਹੋਰ ਆਰਬਿਟ ‘ਚ ਐਂਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। 2 ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਆਦਿਤਿਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਹੁਣ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਦਿਤਿਆ ਐੱਲ-1 ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਗਾਰ ਸ਼ਾਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ‘ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਟੇਜੀ ਕਰਨ ‘ਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਬਲਕਿ 400 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੌਰ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕੋਲਕਾਤਾ : ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਉਤਰੀ 24 ਪਰਗਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ‘ਚ ਇਨਫੋਰਮੇਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈ ਡੀ) ਨੇ ਰਾਸ਼ਨ ਘਪਲੇ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਥਾਨਾਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਲਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੇਖਰ ਆਦਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਰੀ 24 ਪਰਗਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਕਾਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਟੀ ਐੱਮ ਸੀ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ੇਖਰ ਨੂੰ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ‘ਤੇ ਡਾਪਾਮਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਨਗਾਵ ਦੇ ਸਿਮੂਟੋਲਾ ਸਥਿਤ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ‘ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਪਾਮਾਰੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 17 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸ਼ੇਖਰ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਕਬਿਤ ਤੇ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ‘ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਵੀ

ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਈ ਡੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਐੱਫ਼ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ‘ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭੀੜ ‘ਤੇ ਨਾਲੀਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਿਓਤਸਨਾ ਆਦਿਆ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੇਖਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸੋਦੇਸ਼ਪਾਲੀ ‘ਚ ਈ ਡੀ ਟੀ ਟੀਮ ਰਾਸ਼ਨ ਘਪਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟੀ ਐੱਮ ਸੀ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਸ਼ੇਖ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ‘ਤੇ ਡਾਪਾ ਮਾਰਨ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਟੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ‘ਚ ਲਾਭਾਭਾਗੀ ਲਈ ਜਨਤਕ ਵੋਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਲਗਭਗ 30 ਫੀਸਦੀ

ਬਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ‘ਚ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬਹੁਤ ਜਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 6-9 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਖੱਟੀਖਬਰਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੋਰਾਸ਼ਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਉੱਚ ਛਾਈ ਰਹੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 8.9 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਮੌਸਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਸਵੇਰੇ 8 ਡਿਗਰੀ ਵਿਚਾਲੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 8 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਠੰਢ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਹਤ ਵੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਬਾਥਿਸ਼ ਦੀ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕੋਵਿਡ ਫਿਰ ਡਰਾਉਣ ਲੱਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੋਵਿਡ-19 ਥਾਰੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ‘ਚ ਪਿਛਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ‘ਚ ਕੋਵਿਡ ਦੇ 774 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਦਕਿ 24 ਘੰਟਿਆਂ ‘ਚ ਦੋ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ‘ਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ 774 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਐਕਟਿਵ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4,187 ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਿਵ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ‘ਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਦੀ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ ‘ਚ ਧੀਆਂ ਸਣੇ ਮੌਤ

ਬਰਲਿਨ : ‘ਸਪੀਡ ਰੇਸਰ’ ਅਤੇ ‘ਵਰਗੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ‘ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਉਲੀਵਰ ਦੀ ਦੋ ਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਹਾਜ਼ ਕੇਰੋਬੀਅਨ ਟਾਪੂ ਦੇ ਤੱਟ ਨੇੜੇ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਲੀਵਰ 51 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪਾਇਲਟ ਰਾਬਰਟ ਸਾਕਸ ਦੀ ਵੀ ਹਾਦਸੇ ‘ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਲੀਵਰ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ 12 ਸਾਲਾ ਮਦਿਦਾ ਅਤੇ 10 ਸਾਲਾ ਅਨਿਕ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਉਲੀਵਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਕਲਪਸਰ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ‘ਚ ਦਿ ਗੁਡ ਜਰਮਨ, ਦਿ ਬੀ ਮਿਸਟੀਅਰਸ, ਸਪੀਡ ਰੇਸਰ, ਦਿ ਬੇਬੀ ਸਿਟਰਜ਼ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ।

ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਸੁੱਟੀ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈਰੋਇਨ ਬੀ ਐੱਸ ਐੱਫ ਨੇ ਕੀਤੀ ਬਰਾਮਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਬੀ ਐੱਸ ਐੱਫ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੀਲੀ ਟੋਪ ਨਾਲ ਲਪੇਟੀ ਹੋਈ 3.210 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਦੇ 3 ਪੈਕੇਜਜ਼ ਸਬਤ ਕੀਤੇ। ਫੋਰੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 5.30 ਵਜੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ-ਦਾਉਕੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇੜੇ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਵਾੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੁਝ ਡਿੰਗਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਘਰਿੰਠਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੀ ਐੱਸ ਐੱਫ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੀ ਟੁਕੜੀ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ-ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਪਾਰਿਸ਼ਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾਉਕੇ ‘ਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਤੜਕੇ ਵੇਲੇ ਸਿੱਕੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਇਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਭਿਆਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ‘ਚ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਟੋਪ ‘ਚ ਲਪੇਟੇ ਤਿੰਨ ਪੈਕੇਟ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ‘ਚ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ।

ਭੂਪਾਲ : ਬਾਲਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ‘ਚੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋਈਆਂ 26 ਲੜਕੀਆਂ

ਭੂਪਾਲ : ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਭੂਪਾਲ ‘ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਲਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ‘ਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ‘ਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਗਰਮ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਸ ਬਾਲਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਜਾਂਚ ‘ਚ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ‘ਚ ਕੁੱਲ 68 ਬੱਚੀਆਂ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ 26 ਬੱਚੀਆਂ ਅਚਾਨਕ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਜਦਕਿ 41 ਬੱਚੀਆਂ ਹੁਣ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਲਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ‘ਚ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਝਾਰਖੰਡ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਏਸੇਨ, ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਅਤੇ ਬਾਲਾਘਾਟ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੜਕੀਆਂ ਇੱਥੇ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਹਰਕਤ ‘ਚ ਆ ਗਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ‘ਚ

ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਨੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵੀਰਾ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਨੇ ਪਰਵਲੀਆ ‘ਚ ਆਂਚਲ ਬਾਲਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਦੋਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਦ ਰਜਿਸਟਰ ਚੱਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ‘ਚ 68 ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ‘ਚੋਂ 26 ਬੱਚੀਆਂ ਗਾਇਬ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਿਲਡਰਨ ਹੋਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਨਿਲ ਮੋਖਿਓ ‘ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਐੱਫ ਆਈ ਆਰ ਮੁਤਾਬਕ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਬਾਲ ਗ੍ਰਹਿ ‘ਚ ਕਈ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਭੂਪਾਲ ‘ਚ ਬਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ‘ਚ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)-ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਆਪ ‘ਚ ਕੌਮੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਾਲੀ ਝਾਰੀ ਬਾਰੇ ਡੂਟ ਬੋਲਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹਮਲਾ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਗੋਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧ ਕਰਦਿਆਂ ‘ਆਪ’ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੂੰ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਬਾਰੇ ਡੂਟ ਕਿਉਂ ਬੋਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਝਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਸਟੇਟ ਲੋਣ ਦੀ

ਸਿਆਸੀ ਪਿਠ ‘ਤੇ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਅੰਬਾਤੀ ਰਾਇਡੂ

10 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੱਡੀ ਵਾਈ ਐੱਸ ਆਰ ਕਾਂਗਰਸ

ਵਿਜੈਵਾੜਾ : ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਅੰਬਾਤੀ ਰਾਇਡੂ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਹਾਲੇ 10 ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੀਤੇ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਵਾਈ ਐੱਸ ਆਰ ਕਾਂਗਰਸ ਜੁਆਇਨ ਕੀਤੀ ਸੀ।

16000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ‘ਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਅਲਾਸਕਾ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਬੋਇੰਗ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਟੋਕ ਆਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਕਰੀਬ 16000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ‘ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ‘ਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ 174 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ‘ਤੇ ਸ਼ੱਕਟ ਆ ਗਿਆ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਪੋਰਟਲੈਂਡ ‘ਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਕਰਾਉਣੀ ਪਈ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਪੋਰਟਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਓਟਾਗੋਰਿਓ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਲਾਸਕਾ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੀ ਵਲਾਈਟ 1282 ਪੋਰਟਲੈਂਡ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4.52 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ 5.30 ਵਜੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੋਰਟਲੈਂਡ ਏਅਰਪੋਰਟ ‘ਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌੜਲੀ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਸ਼ਰਟ ਦੀ ਫਟ ਗਈ। ਉੱਚੇ ਹੀ ਕੁਝ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਠੇਕ ਵੀ ਹਵਾ ‘ਚ ਉਡ ਗਏ। ਅਲਾਸਕਾ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਨੇ ‘ਐਕਸ’ ਤੋਂ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ।

ਕਾਮਰੇਡ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਰੰਗਵਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਭਾਣੀਆ, ਕਬੂਰੀਆ) ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਰਕੱਚ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਰੰਗਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ, ਉਹ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਗਏ। ਉਹ 95 ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਵਾਰ ਹੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਬੀ ਨਾਰੰਗਵਾਲ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾਰੰਗਵਾਲ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੜਾ ਸਿੱਧ ਬਰਾਤ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਡੀ ਪੀ

ਮੌਤ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਗੁਲਜਾਰ ● ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 ‘ਤੇ

ਅੱਜ-ਨਾਮਾ

ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਲਈ ਆਗੂ ਸਰਗਰਮ ਹੋਏ, ਕਰਦੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਸੁਣੇ ਫਿਰ ਮੰਗ ਮੀਆਂ। ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਭਿੜਨਾ ਪਊ ਮਗਰੋਂ, ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆ ਜੰਗ ਮੀਆਂ। ਸੌਦਾ ਟਿਕਟ ਦਾ ਕਿੰਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੀਤਾ, ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਰੇ ਨਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗ ਮੀਆਂ। ਉਂਗਲਾਂ ਜਾਣ ਟੁੱਕੀ ਮਾਤ੍ਰ ਸੁਣਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਚੰਦਰੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਏਦਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਮੀਆਂ। ਰੋਕੜਾਂ ਖਰਚ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਟਿਕਟ ਲੈਣੀ, ਸੇਵਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕਰਨਗੇ ਉਹ। ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਫਿਰ ਕਹਿਣਗੇ ਉਹ, ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਲਕਾਂ ਜ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਨਗੇ ਉਹ।

-ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ‘ਚ ਸਾਂਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਜਲੰਧਰ (ਕੇਸਰ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ, ਇਤਿਹਾਸ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਬਣਾਈਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ‘ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰੰਗ ਕਰਮੀਆਂ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ, ਗਾਇਕਾਂ, ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ, ਜਮਹੂਰੀ ਕਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਰਗਰਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ 2024 ‘ਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਖੇਤਰਾਂ ‘ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ‘ਚ ਪਰਸਪਰ ਸਹਿਯੋਗ ਹੋਣ ਵਾਧੂ ਉਣ ਲਈ ਸੋਚਿਆ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਮਦਦੀ ਦਾ ਆਖਦੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮ

ਚੰਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ : ਡਾ. ਸੀ ਪੀ ਸਿੰਘ

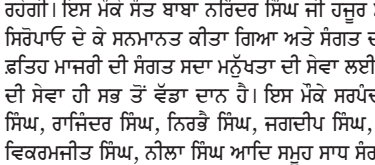
ਮੰਗਾ (ਅਮਰਜੀਤ ਬੱਬਰੀ)- ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾ. ਸੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਸਿਵਲ ਸਪਤਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਕੋਪ ਦੌਰਾਨ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਾ ਸੈਸ਼ਨ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਾਥ ਮਾਨਵਾ ਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੰਚਾਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਾ. ਸੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਤਥਾਮਤ ਦੇ ਦੁਪ੍ਰਦਾਈ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੋਲੋਲਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਝੂਤੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਚੋਣ

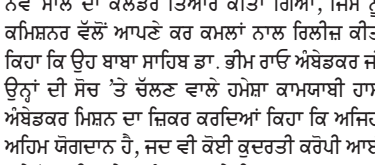
ਸੰਗਰੂਰ (ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਿੰਘ)- ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਆਝੂਤੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਚੋਣ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਜੀ ਚਾਵੰਗੀਆ, ਸ਼ਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਦੇ ਸੰਦੇਹ ਬਾਸਲ ਬਾਸਲ ਸਨ। ਕੁੱਲ 25 ਆਝੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਕੁੱਲ 24 ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਨੂੰ 15 ਵੋਟਾਂ, 9 ਵੋਟਾਂ ਸੰਦੇਹ ਬਾਸਲ ਨੂੰ ਪਈਆਂ। ਤੀਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸ਼ਬੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਬੀ ਮਹਿੰਦਰ 15 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ।

ਫ਼ਤਿਹ ਮਾਜਰੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਕੋਕੀ ਸੇਵਾ

ਸਮਾਣਾ (ਗੁਰਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)- ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਫ਼ਤਿਹ ਮਾਜਰੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਨਾਂਦੇਹ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਕੋਕੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਪਿਛਲੇ 8-10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਰਭੇ ਸਿੰਘ ਜਵਦਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਫ਼ਤਿਹ ਮਾਜਰੀ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸੰਗਤ ਸ੍ਰੀ ਨਾਂਦੇਹ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਪਾਇ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਨਿਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ਼ਤਿਹ ਮਾਜਰੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਸਦਾ ਮੁੱਠਝੜਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਠਝੜਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚਾਹੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਦਾਪੰਥ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ, ਜ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਭੇ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨੀਲਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸਮੂਹ ਸਾਥ ਸੰਗਤ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਰਿਲੀਜ਼

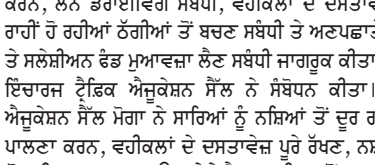
ਸੰਗਰੂਰ (ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਿੰਘ)-ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2024 ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਤਿੰਦਰ ਜੋਵਾਲਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਭਾਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿੱਚ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚਾਰਜ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾਬੰਦੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਕਮਲ ਗੁਮਰ ਗੋਗਾ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਬੀ, ਰਵੀ ਗੁਮਰ ਚੋਹਾਨ, ਅਮਰ ਗੁਮਰ, ਅਮਰ ਚੋਪੜਾ, ਮਨਜ ਗੁਮਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

ਪਰਮਕੋਟ (ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ)-ਸੀਨੀਅਰ ਕੰਪਨੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਅਤੇ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜਾ ਡੀਐੱਸਪੀ ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹੇਠ ਐੱਸਐਲ ਹਾਰਟ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਸਮੇਂ ਹੋਲਮੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਸੀਟ ਬੈਲਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ, ਲੋਨ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸੰਬੰਧੀ, ਵਹੀਬਲਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੂਰੇ ਰੱਖਣ, ਸਾਈਡਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਠੱਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਸੰਬੰਧੀ ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਹੀਬਲ ਨਾਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣ ਤੇ ਸਲੋਮੀਓਨ ਫੰਡ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐੱਸਐਲ ਐੱਸਐਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਐਕਸੈਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਨੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ। ਕੋਵਲ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਐਕਸੈਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਮੰਗਾ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਸੰਬੰਧੀ, ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ, ਵਹੀਬਲਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੂਰੇ ਰੱਖਣ, ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਵਹੀਬਲ ਨਾ ਚਲਾਉਣ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਸਮੇਂ ਹੋਲਮੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਸੀਟ ਬੈਲਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਗੰਭੀ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸੀਟ ਬੈਲਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਵਹੀਬਲ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਸਮੇਂ ਮੁਬਾਇਨ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਨ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਹੀਬਲਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟਾਂ ਲਾਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੰਦ ਦੇ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਕੂਲੀ ਵੇਲੇ 'ਤੇ ਰਿਵੈਲਕਟਰ ਵੀ ਲਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਸੁਝਕ ਦੁਬਧਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਹੀਬਲ ਨਾਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣ ਤੇ ਸਲੋਮੀਓਨ ਫੰਡ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਟ੍ਰੈਡਿਕ ਐਕਸੈਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਮੰਗਾ, ਪ੍ਰਮੋਟਿਵ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੁਕੇਤੀ ਡਾਕਟਰ ਅਮਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰੇਖਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਮਵੀਰ ਕੌਰ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਵਰਦਾਨ ਸਾਹਿਬ : ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ਹਿਦਾਵਾਲ, ਪੁਜਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਭੁਬਨ ਚਾਵਲ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਲਾਵ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 20 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 2 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਅਤੇ ਬਗੀਚਾ ਵਿਖੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੋਬਿੰਦ ਮੰਤਰੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 20 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਵੱਲੋਂ ਦਸੰਬਰ 2023 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 218652 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 89353 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਲੈਬ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਮੁਢਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਢਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ 38 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਬ ਟੈਸਟ ਵੀ ਮੁਢਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 90 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਢਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਭਾਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ : ਚਾਹਲ

ਦਰਜਨ ਨਾਲ ਤੇ ਭੂਪਿੰਡ ਸੇਵੇ ਪ ਸ ਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਦੇ

ਮੰਗਾ (ਅਮਰਜੀਤ ਬੱਬਰੀ)-ਠੰਡ ਦੇ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਚਿੰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਸੁਭਾਸ਼ੀਨੈਟ ਸਰਵਿਸਜ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ਹੀਦ ਨੰਡੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ ਭਵਨ ਮੰਗਾ ਵਿੱਚ ਸੁਬਾਈ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਗਰੇਡ ਦੁਬਾਰਾ ਦੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਅਭਵਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਦੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਦਰਜਾ ਤਿੰਨ ਤੇ ਚਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ 16% ਡੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 4% ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁਭਾਸ਼ੀਨੈਟ ਸਰਵਿਸਜ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਾਮਰੇਡ ਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਰਾਲੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਵੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚਮਨ ਲਾਲ ਸੰਗੋਲੀਆ ਸੀਨੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਮੀਤ ਬਧਾਨ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਰਿਕੂ ਸਕੱਤਰ, ਹਰੀ ਬਾਹਦਰ ਬੈਨਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਅੰਗਰਵਾਲੀ ਵਰਕਰਜ਼, ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ, ਗੁਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਾਹਰ, ਪ੍ਰਿਅ ਵਰਤ ਆਦਿ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਏ ਗਏ। ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਇੰਦਰਵੀਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸਮਾਜਕਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਵਜੀਤ ਨਾਲ ਵੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੋਰਮਿਟ ਟਾਸਪੋਰਟ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ 18 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਟਾਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪੱਕੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸੁਭਾਸ਼ੀਨੈਟ ਸਰਵਿਸਜ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਗਾਇਬ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਛਵੰਤ ਕੌਰ, ਵਿਕਰਮਪੀਤ ਕੌਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਆਗਰਵਾਲੀ ਵਰਕਰਜ਼, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬੁਢਾ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਬੈਂਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੈਦ

ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪ੍ਰਮੋਦ ਭਾਰਦਵਾਜ)-ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਬੈਂਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਹੈ। ਬਾਣਾ ਮੁਲੇਪਰ ਦੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਚਨਾਰਬਲ ਕਲਾਂ ਬਾਂਚ ਦੀ ਮੌਨੋਜਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ 18 ਫਰਬਰੀ 12 ਨੂੰ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪੰਜੋਲੀ ਕਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ 'ਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਂਚ 'ਚ ਸਪੈਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੈਸੇ ਖੱਥ ਕੇ ਹੋਰ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਘੁਸਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼ਿਕਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੈਸੇ ਟਾਂਸਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਸੀ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਿੱਥੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਠੱਗੀਆਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਵੀ ਖੱਥ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਦੋ ਆਡਿਟਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ

ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 6.76 ਕਰੋੜ ਜਾਰੀ : ਖੁੱਡੀਆਂ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ਹਿਦਾਵਾਲ, ਪੁਜਾ)-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਗਵਾਲੀ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਈਟੀ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ 2023 ਦੌਰਾਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ (ਡੀ ਐੱਸ ਆਰ) ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 6 ਕਰੋੜ 76 ਲੱਖ 98 ਹਜ਼ਾਰ 510 ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 45132 ਝੋਨੇ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਦੇ 17007 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 19.83 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2023-24 ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ 'ਚ ਕੁੱਲ 19,114 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡੀ ਐੱਸ ਆਰ ਪੈਕਟਲ 'ਤੇ 1,72,049 ਏਕੜ ਕਰਬਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਤਲਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੁੱਲ 18,931 ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਡੀ ਐੱਸ ਆਰ. ਅਧੀਨ 1,33,745.67 ਏਕੜ ਕਰਬੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਤਲਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 19.83 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਲਫਟ ਪੁਰਵਾਲ ਆਦਿ ਗਿਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ ਐੱਸ ਆਰ 'ਤੇ 98.8 ਡੀਸੀ ਕਰਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਰਮ ਵੀ ਜਲਦੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਲਾਗੂ ਇਨਸਾਫ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਰੇਗਾ ਹੁਣ ਚੌਕਾ ਜਾਮ

ਗੁਰੂਗਰਹਾਏ (ਦੀਪਕ ਵਾਧਵਾਨ) ਇਨਸਾਫ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਸੂਬਾ ਕਨਵੀਨਰ ਚਰਨ ਦਾਸ ਲਾਲੀ ਜੀਵਾ ਆਗਵੀ ਹੁਣ ਇਨਸਾਫ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਜੋਂ ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ ਜਾਮ ਕਰੇਗਾ। ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ ਜਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਲਾਲੀ ਨੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੈਂਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ। ਲਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਰਕੇਟ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਚਾਰੂਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜੇਕਰ ਐਂਟਵਾਰ ਤੱਕ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਠ ਜਨਵਰੀ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰਜ਼ਪੁਰ-ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਂਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਆਗੂ ਲਾਲੀ ਜੀਵਾ ਆਗਵੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਕਨਾਲ ਸੱਤ ਮਲਕੇ ਜਗ੍ਹਾ ਪਿੰਡ ਬੰਦੀ ਵਾਲਾ ਦਾਖਲੀ ਮੰਗਣ ਕੇ ਉਤਾਰ ਵਿਖੇ

ਸਚਾਈ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ : ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ

ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਸਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਵਾ ਕੇ

ਲਾਲੀ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਂਟਵਾਰ 7 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ 8 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਇਸ ਕੋਰਟੀਏ ਨੂੰ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ ਜਾਮ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦੋਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਬਣਾ ਕੇ ਗੰਗੀਤਰਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ : ਜਿੱਪਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ)-ਸੂਬੇ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ ਅੱਜ ਫੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਭਾਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿੱਚ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚਾਰਜ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾਬੰਦੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਕਮਲ ਗੁਮਰ ਗੋਗਾ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਬੀ, ਰਵੀ ਗੁਮਰ ਚੋਹਾਨ, ਅਮਰ ਗੁਮਰ, ਅਮਰ ਚੋਪੜਾ, ਮਨਜ ਗੁਮਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ)-ਸੂਬੇ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ ਅੱਜ ਫੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਭਾਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿੱਚ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀਯ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚਾਰਜ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾਬੰਦੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਕਮਲ ਗੁਮਰ ਗੋਗਾ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਬੀ, ਰਵੀ ਗੁਮਰ ਚੋਹਾਨ, ਅਮਰ ਗੁਮਰ, ਅਮਰ ਚੋਪੜਾ, ਮਨਜ ਗੁਮਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਧਿਕਾਰੀ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿੱਲਾ ਬਣਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਨ, ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਥਿੰਦ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ਨਾਵਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਖਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤਪੂਰ, ਨਿਰਾਵਿਧਨ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬਾਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕੰਮ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

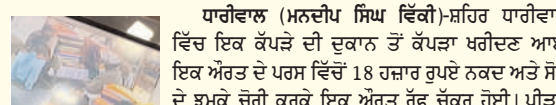

ਐਂਟੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਆਗਾਜ਼

ਬਟਾਲਾ (ਤਰਲੋਕ ਬੰਗਾ)-ਐਂਟੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਪੰਜ ਨਗਰ ਦਾਦਾ ਸਲਾਮ ਬਟਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਦਾਗਰਾਂ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੈਮਰੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਿੱਛਤ ਸ਼ੁੱਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਗੈਜ਼ਟ ਕੱਟ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਲਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਹ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਮਰੇ ਹਰੇਕ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਤੇ ਕੜੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮਿਤ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨਾ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਹਿੰਮ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਯਤਨਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਐਂਗੇਜ਼ਿਡ ਰਹਿਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਬਾਨਾ ਐਸੀਸੀ, ਪਿੰਡਤ ਸ਼ੁੱਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਨਾਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ ਜੋਸ਼ੀ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਰਾਜੂ, ਰਵੇਸ਼ ਘੁੱਲ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਲਸ਼ਨ, ਰਾਮਚੰ, ਵਿੱਕੀ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਮੇਘ ਰਾਮ, ਆਸ਼ੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਵੇਦ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਬਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਰਲਾ ਆਦਿ ਮੁਹਿੰਮ ਨਿਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਖਰੀਦਣ ਆਈ ਔਰਤ ਦੀ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਦੀ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਝੁਮਕੇ ਚੋਰੀ

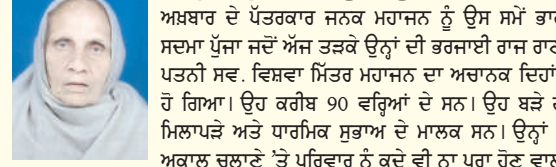
ਧਾਰੀਵਾਲ (ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ)-ਸ਼ਹਿਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਖਰੀਦਣ ਆਈ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਪਕਾਇ ਵਿੱਚ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਝੁਮਕੇ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਚੁੱਕ ਕੱਢੀ ਗਈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਨੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਵਾਸੀ ਪਸ਼ਨਾਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੇ ਫਰੋਜ਼ਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਧਾਰੀਵਾਲ ਵਿੱਚ ਛੱਤੀ ਖੂਹੀ ਨੇੜੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਵੇਚ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸੌਰੀ ਰੋਡ ਦੇ ਸ਼ਾਲ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰੀ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੀ ਔਰਤ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੋਹੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਪਰਸ ਵਿੱਚ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਝੁਮਕੇ ਚੁਰਾ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਚੋਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਧਾਰੀਵਾਲ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪੁਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਣਪਛਾਤੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਝੁਮਕੇ ਮੌਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਦਿਵਾਏ ਜਾਣ।

ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ

ਕਲਾਨੌਰ (ਮਨਦੀਪ ਕੌਰਕੀ)-ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਕਲਾਨੌਰ ਵਿਖੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਗਿੱਬਤਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਲਾ ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਕੋਲਕਾਤਾ ਨਗਰ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਕਿ ਪਿੱਛਤ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ 11.45 ਵਜੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਹਸਪਤਾਲ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਗਿੱਬਤਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤੌਸ ਵਿੱਚ ਆਣ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗਾਲੀ-ਗੱਲੋਚ ਕਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਐੱਸਐੱਮਓ ਕਲਾਨੌਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਲਾਨੌਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐੱਸਐੱਚ ਮੰਜਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਰੈਗਿੰਗ ਕਰਕੇ ਜੋ ਵੀ ਚੋਰੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।

ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਸਦਮਾ, ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)-ਭੈਰਾਵੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਈਵ ਸਟਾਫ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਿੱਛ ਕਲਾਨੌਰ ਵਿਖੇ 8 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭੈਰਾਵੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਈਵ ਸਟਾਫ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਅਧੀਨ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਸਕਾਰ ਅੰਦਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਸਕੀਮ ਨੰਬਰ 5 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਬਾਬੇਵਾਲ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਲਕੇ ਕਲਾਨੌਰ ਵਿਖੇ ਲੱਗੇਗਾ ਡੇਅਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)-ਭੈਰਾਵੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਈਵ ਸਟਾਫ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਿੱਛ ਕਲਾਨੌਰ ਵਿਖੇ 8 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭੈਰਾਵੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਈਵ ਸਟਾਫ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਅਧੀਨ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਸਕਾਰ ਅੰਦਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਸਕੀਮ ਨੰਬਰ 5 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਬਾਬੇਵਾਲ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਿਪਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਰਾਣੀ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਆਡਰ ਪ੍ਰਬੰਠਨ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ

ਸਰਲੀ ਕਲਾਂ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਥਾ)-ਸ਼ਿਪਸ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਆਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੈਂਡਮ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੇਸ਼ਾ ਅੱਜ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਇੰਦਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਰਾਣੀ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸ਼. ਸੁਮਨ ਡੱਬਿਆ, ਪਿੰ. ਨਿਰੰਭ ਸਿੰਘ ਸਾਹੂ ਵੱਲੋਂ ਆਡਰ ਪ੍ਰਬੰਠਨ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਲਗਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਆਡਰ ਪ੍ਰਬੰਠਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਚਾਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਡਰਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਪਰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਡਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਗੜ੍ਹ, ਤੂਫਾਨ, ਭੂਚਾਲ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਵੈਲਟ ਦੌਰਾਨ ਆਡਰ ਪ੍ਰਬੰਠਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਝਾਕੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ : ਜਗਰੂਪ ਸੇਖਵਾਂ

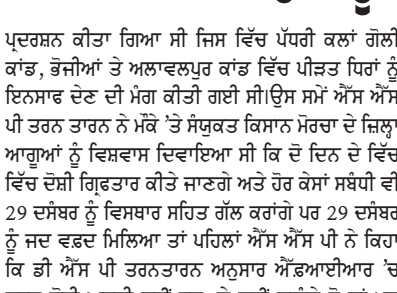
ਜਾਬਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੱਥ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਅਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠੇ ਤੇ ਮਨਯਤ ਖਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਇੰਸ ਨਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਕੀਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖ਼ੀਅਤ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਰੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਤਨਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ/ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਫੁੱਕੇ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ, (ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ)-ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸੱਦੇ ਤਹਿਤ ਪੱਧਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਾਂਡ, ਭੋਜੀਆਂ, ਅਲਾਵਲਪੁਰ ਆਦਿ ਦੇ ਚੋਬੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਫ਼ੜਨ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਤੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਫੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਰਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੀਰਾ, ਤਰਮੇ ਸਿੰਘ ਲੁਧਾਕੋਰ, ਤਰਮੇ ਸਿੰਘ ਲਾਮੂਘੰਮਣ, ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲ, ਕਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਰਾਜਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜਮਾਲਪੁਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਖੱਏ।

ਦਿਹਾਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਧਰਨਾ 15 ਨੂੰ

ਪਠਾਨਕੋਟ (ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)-ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨਵੇਂ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਹਾਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਦਿਆਂ 15 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਫੁਡ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਰਾਹੀਂ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕ ਲਾਮਬੰਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਬੇਦੀਪੁਰ, ਫੁਲਪਿਆਰਾ, ਬਲਨਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਾਂਡ ਸਿਵ ਖ਼ੁਮਾਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਏਕੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਸੰਘਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਗੱਲ

75ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਲਹਿਰਾਉਣਗੇ ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ)-26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ 75ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਏਡੀਐੱਸ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਅੱਜ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁਣ ਤੋਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਮੰਤਰੀ ਨਵੇਂ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰੂਗਾ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਪੰਜਾਬ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਪਲੂਟਨ, ਪੰਜਾਬ ਹੋਮਗਾਰਡ, ਐੱਨਐੱਸੀ ਕੈਂਟਿਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਡ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛਾਤਰਾ ਮਾਰਚ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਝਾਕੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਲਬੋਧੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਰਕੋਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਵਰਨ ਖ਼ੁਮਾਰ, ਜੀਰਾ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਖ਼ੁਮਾਰ, ਪਰਬੋਤ ਸ਼ਾਲਾ, ਸ਼ਿਵ ਲਾਲ, ਰਜਿੰਦਰ ਖ਼ੁਮਾਰ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ, ਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ, ਸ਼ਰੁੱਤਲਾ ਦੇਵੀ, ਯਸ਼ਪਾਲ, ਬਲਕਾਰ ਚੰਦ, ਨਰੇਸ਼ ਖ਼ੁਮਾਰ, ਸੁਭਾਸ਼ ਖ਼ੁਮਾਰ, ਰੇਖਾ ਦੇਵੀ, ਲੀਲਾ ਦੇਵੀ, ਬਿਸਨ ਦੇਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਪਰਬੋਤ ਦੀ ਰਿਹਾਰਸ 19 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦਕਿ ਫੁੱਲ ਡਰੱਸ ਰਿਹਾਰਸ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੂਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਨਰਲ ਮੋਡਮ ਗੁਰਮਿਸਰਨ ਕੌਰ, ਐੱਸਡੀਐੱਮ ਨਿਕਾਸ ਖ਼ੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮਨੋਵਲ ਚਾਹਲ, ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸ਼ਿਕਾਇਤ) ਵਿਵੇਕ ਮੰਦੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਅਮੀਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੰਡੀ ਅਫ਼ਸਰ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫ਼ਸਰ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਧਾਰੀਵਾਲ ਕਲਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ

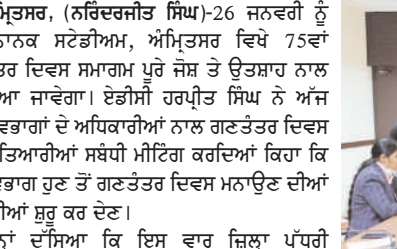
ਧਾਰੀਵਾਲ, (ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ)-ਪਿੰਡ ਧਾਰੀਵਾਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਦਸਮੇਂ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ) ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਸੁਬੋਭਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛੱਤਰ ਛਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਚੜ੍ਹਦੀ ਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਚੀਮਾ ਪੱਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਡੇਰਾ ਪੱਛਿਆਂ) ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਪੱਤੀ ਚੀਮਾ) ਜਥਾ ਬੀਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬਦ ਗਾਇਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਪੋਰ, ਬਾਬਾ ਅੰਬੇਬ ਸਿੰਘ ਨਿਊ ਸੁਸ਼ਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਲੇ, ਗੁੰਬੀ ਬਾਬਾ ਪਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਗੁੰਬੀ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁੰਬੀ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲਮੰਜ, ਜਥੇ. ਤਰਨ ਸਿੰਘ ਪੱਠਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਮਤ ਸਿੰਘ, ਕੈਪਟਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹੋਪੀ ਚੀਮਾ, ਬੀਬੀ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ, ਬੀਬੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆਂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਨੌਕੇਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੱਠਾ, ਆਸਾ ਸਿੰਘ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸ਼ਠਪਾੜ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕਾਲਸਾ ਕਾਲਜ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਮਾਪਤ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਚੌਥਾ ਉਤਸ਼ਾਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ)-ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਜੱਥੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਕਿਆਮਪੁਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 25 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਦੀ ਮਾਰਿਹ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਖੁੰਝਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਭਾਗੀਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਸ਼ੁਝ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਰਮੀਕੋਪਿਐਂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਇਕਾਊ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਮੀਕੋਪਿਐਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਚਰ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਵਿਚਾਰਕ ਹੁਨਰ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜੋ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਪਾਲਿਅਨ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਮੀਕੋਪਿਐਂਟ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਥਾਠ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਅਫ਼ਸਰ ਵਜੋਂ

ਗੋਡੇ/ਚੂਲੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਮੁਕਤ ਕੈਂਪ 31 ਤੱਕ: ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਗਿੱਲ

ਮਜੀਨਾ (ਜ਼ਿੰਦਮ ਆਨੰਦ)-ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਸੀਐੱਮਸੀ ਮਜੀਨਾ ਵਿਖੇ ਮੁਕਤ ਗੋਡੇ ਅਤੇ ਚੂਲੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੈਂਪ ਇੱਕ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਮਜੀਨਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਮਓ ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਹੁਗਰਾਂ ਦੇ ਗੋਡੇ ਅਤੇ ਚੂਲੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਹ ਕੈਂਪ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਚੋਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੈਂਪ ਦਾ ਲਾਭ ਉਹ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧੁਸ਼ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਬੰਧ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ (5 ਲੱਖ ਤੱਕ ਦਾ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ) ਤਹਿਤ ਕਾਰਜ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਮਜੀਨਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਰੱਭੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਰਿਹ ਡਾਕਟਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕਰਣ ਸ਼ਰਮਾ (ਐੱਮ. ਡੀ. ਐਨਥੀਸੀਐਸ) ਵੱਲੋਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੈਂਪ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕੈਂਪ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ। ਡਾ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਲਾਹਾ ਖਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਲ ਲਈ ਸੀਨੀਠੀਆ ਨੇ ਛੱਜਲਵੱਡੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਥਾਪੜਾ

ਤਰਸਿੱਕਾ, (ਤਰਮੇ ਸਿੰਘ ਸਾਧੂਪੁਰ)-ਹਲਕਾ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿਚਾਰਜ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛੱਜਲਵੱਡੀ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਸ੍ਰੀ ਰਗੋਬਿੰਦਰ ਦੇ ਦਿਚਾਰਜ ਰਾਜਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘਮਾਣ ਨੇ ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਠੀਅਰ ਨੇਤਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਨੀਆ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਛੱਜਲਵੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਜੰਡਿਆਲਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸ. ਮਜੀਨੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂਕੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਸਾਮੀ ਪੁੰਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿਣਦਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲੋਕੀ ਕਰ ਕੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤੀ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਰੁਦੇਵੀਆਂ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਜੀਨੀਆ ਨੇ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਛੱਜਲਵੱਡੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੀਰੀ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜਦਿਆਂ ਤਗਜ਼ੇ ਹੋ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮਜੀਨੀਆ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਉ ਯਾਤਰਾ ਕੱਚੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਲੇ ਚਿੱਠੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੱਥ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕੁਰਬਾਨੀਆ

ਕੁਲਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਤੱਕ ਮੋਰਚਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ : ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ

ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਜਾਰੀ

ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਮੋਰਚਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀ, ਪੰਜੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਡਕੌਂਦਾ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਗੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰੀ ਕਬਜ਼ੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਕੁਲਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸੀਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੰਗੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਜ਼ਰਾਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੁੱਬਾ ਵਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਫ਼ੂਟੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਅਠੀਕ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਿੰਘ ਹੀਰਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣਾ ਖ਼ੂਨ ਤੇ ਪਸੀਨਾ ਡੋਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਤੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੀ ਡੱਟਵੀਂ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਾਕੂਮੈਂਟ (ਏਕਤਾ) ਉਗਰਾਹਾਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬੰਦ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਡੱਟਵੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਚ ਡਰਵੀਂ ਸ਼ੁਲਠੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋਗੇ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਕਲੀਆ, ਕੁਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਛੱਪਾ, ਸੱਤਤਾਲ ਸਿੰਘ ਵਰ੍ਹੇ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮਪੁਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਕਲੀਆ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਿਕੂ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਵੱਜ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ।

ਬਠਿੰਡਾ (ਪਰਵਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਮਾੜੇ ਅਨਸਾਰ 'ਤੇ ਨਕਲ ਕੱਸਣ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਸੀ ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਲਲਾਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਨਕਲੀ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਨਕਲੀ ਆਈ ਈ.ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਨੰਬਰ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ, ਨੂੰ ਸੀ ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼-1 ਦੀ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਪਾਸੋਂ ਬਾਬੂ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ 130 ਨਕਲੀ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਕੀ-ਪੈਂਡ ਵਾਲੇ ਬਰਾਮਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁੱਕਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਮਿਤੀ 5.1.2024 ਅ/ਪ 420,471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਾਣਾ ਬਰਮਲ ਦਰਜ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਡੁੱਬਾਈ ਨਾਲ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਜਨਤਕ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਪੁੱਜੇ

ਸੰਗਰੂਰ (ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਿੰਘ)- ਬੀਤੇ ਕੋਲੂ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਭਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਸਮੇਂ ਆਈ (ਪੀ ਆਈ) ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਗੂ ਸਾਥੀ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਆਲਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜਮਾਰਾਏ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਥੀ ਮਹੀਪਾਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਤਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਜੰਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਸੰਤੋਖਪੁਰਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਮਰੇਡ ਪੁਰਨ ਚੰਦ, ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਥੀ ਦੇਵ ਰਾਜ ਵਰਮਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਚੇ ਤੇ ਮੱਥਣ ਸਿੰਘ ਜਥੇਪਾਲ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਵਰਛੇ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਨਾਠਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੱਜ ਦਰਮਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੂਝਾ ਝੰਡਾ ਪਾਇਆ। ਜਮਰੂਗੇ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਰਯੁਮ ਕਾਮਰੇਡ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੀਤ ਪੁਰਾ ਸਨ, ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਡਾਕਟਰ ਸਤਨੀਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨਲਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੁਭਾਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਝੰਡਾ ਪਾਇਆ। ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਸੂਝਾ ਕਾਰਜਕਾਰਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਥੀ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੰਡੇਬਾ, ਐੱਮ ਸੀ ਪੀ ਆਈ-ਯੂ ਦੇ ਕੌਮੀ ਆਗੂ ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਧੋ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਝਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨਸਰਾਲੀ ਨੇ ਵੀ ਅਕੀਦਤ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਬੀਕੇਯੂ ਏਕਤਾ ਉਗਰਾਹਾਂ, ਬੀਕੇਯੂ ਡਕੌਂਦਾ, ਸੀਟੀਯੂ ਪੰਜਾਬ, ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਡੱਠਾ ਲੋਬਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਪਸਵ, ਗਰਮਿਟ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ, ਡੀ ਟੀ ਐੱਫ, ਜਮਰੂਗੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ, ਲੋਕ ਸੰਗਰਾਮ ਮੰਚ, ਮਿੱਠ ਡੇਮ ਮੀਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਜਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ ਝੰਡੇ ਪਾਏ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਅਲੀਬੇ, ਜਗਦੀਪ ਪਾਪੜਾ, ਭਰਪੁਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਆਕਾਸ਼ ਗੁੱਜਰਾਉ ਨਾਗੇ ਮਾਰਕੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਸੂਝੇ ਪੁਰ ਵਰਛੇ ਤੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਝੰਡੇ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਲ ਘਾਟ ਤੀਕ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਵਿਛੋੜੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬੇਟਾ-ਬੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਖਾਏ ਗਏ 'ਤੇ ਭੁਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਲਿਆ। ਸਾਥੀ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜਮਾਰਾਏ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪੁੱਜੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਕਾਰਤਾਂ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ

ਵਿਰੋਧ (ਅੰਬਕ ਸ਼ਰਮਾ)-ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਗਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਰੋਧਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਕੇ, ਰਸਮਿਤਾ ਕੀਰਤਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਥੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਾਚਾਰ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਰਾਹ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਅੰਤੋਂ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸੰਵਾਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਿਗਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ 250 ਪੈਂਡਿੰਗ ਇਤਕਾਲਾਂ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਸਮਾਣਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖੱਲ, ਗੁਰਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਖੱਲ)-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਰੋਵਨਿਊ ਮਿਨਿਸਟਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ, ਐੱਫ ਸੀ ਆਰ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਏ ਪੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਏ ਪੈਂਡਿੰਗ ਇਤਕਾਲਾਂ ਦੀ ਪੱਛੋਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਤੇ ਐਸ ਡੀ ਐੱਮ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੌਪ ਲਗਾ ਕੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਇਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੌਪਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਇਤਕਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀ ਐੱਮ ਸਮਾਣਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਲਾਜਨ ਸਿਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੌਪਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਲਾਜਨ ਸਿਗਲਾ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਲੱਗੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੌਪ ਵਿੱਚ 250 ਪੈਂਡਿੰਗ ਇਤਕਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਫਰਦ ਬਦਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਿਤੀ ਨਾਲ ਖਾਨਗੇ ਤਕਸੀਮਾਂ ਤੇ ਖਾਨਗੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਕਾਲ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸੰਵਾਦ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ

ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ : ਦੇਵ ਮਾਨ, ਜੱਸੀ ਸੋਹੀਆਂ ਵਾਲਾ

ਨਾਭਾ (ਵਰਿੰਦਰ ਵਰਮਾ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨਾਭਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸੰਸਥਾ 'ਸੰਵਾਦ ਗਰੁੱਪ' ਵੱਲੋਂ ਨਾਭਾ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਕੱਢ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਵ ਮਾਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੱਸੀ ਸੋਹੀਆਂ ਵਾਲਾ, ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਤਰਸੇਮ ਸਾਥੀ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸਾਬਕਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧਰਮਜੋਤ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਲਾਲਕਾ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗੰਠਨ ਕੱਟ ਕੇ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਥੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਥੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇਕ ਬੂੰਦ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਲ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸੰਵਾਦ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਵਾਦਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਡਾ. ਬੈਂਸਟ ਵਾਰਮਾਂ ਦੇ ਮੋਨੋਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਲਾਕਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਸ੍ਰੀ ਡਰਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪ੍ਰਮੋਦ ਭਾਰਦਵਾਜ)-ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਡਰਾਈ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਰੋਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਰਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਘਰ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਨਾ ਉਹ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁੜ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰੂਫ਼ ਕਾਰਾ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਗੜੇਲੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਕਿੱਚੇ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਬਾਝ ਡਰਾਈ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੋਧ ਅ/ਪ 363, 366 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਮੁੱਕਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਚੁੱਗੀ ਕਲਾਂ ਚੌਕੀ ਦੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੇਲਾ ਮਾਘੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ੈਲ ਬਰੀਵਾਲਾ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਹਰੇ ਹੋ ਕੀਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ : ਚਿੱਟੂ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ਮਿਦਰਪਾਲ, ਪੁਜਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ)-ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਮਲੋਟ ਰੋਡ 'ਤੇ 12 ਤੇ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਜ਼ੀ ਬਰਕੌਦੀ, ਨਮਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟੂ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਬਰੀਵਾਲਾ ਤੇ ਜਰਨੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨੀ ਫੱਤਵਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਜੈਲ ਬਰੀਵਾਲਾ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਬੰਬੇਵਾਲੀ, ਡੋਡਾਵਾਲੀ, ਤਖਤ ਮਲਾਣਾ, ਚੱਕ ਗਾਧਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਜੰਮਪਾਣਾ, ਸੀਰਵਾਲੀ, ਭੋਰਕ, ਜੰਡੋਕ, ਬੁੱਢੀਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਮਿਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੰਘ ਰੋਜ਼ੀ ਬਰਕੌਦੀ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਅਨਸਾਰ ਤੇ ਬੀਬੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੇਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਜਿੱਥੇ 12

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ

ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਕੀਤੀ ਚੈਕਿੰਗ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪ੍ਰਮੋਦ ਭਾਰਦਵਾਜ)-ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਸੀ ਐੱਚ ਸੀ. ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ ਵਿਖੇ ਐਮਬੂਲੈਂਸੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਚਰਚੇਤ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਪਮਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਚੈਕ ਕੀਤੀ, ਸਾਫ਼ ਸਟਾਫ਼ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਟਾਕ ਚੈਕ ਕਰਕੇ ਤਸੱਲੀ ਪੁਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤੋੜਨਾ ਸਟਾਫ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਬੂਲੈਂਸੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤਹਿਤ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਐਮਬੂਲੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਰੀਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਮਬੂਲੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਇਲਾਜ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘੰਟੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਬੂਲੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਪਹਿਲੇ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਕੇਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ ਡੈਸ਼ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਲੈਸ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਵਾਹਨ : ਚਾਰਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ)

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ)- ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਾਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੱਤ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਰਲ ਵੱਲੋਂ ਡੈਸ਼ ਬੋਰਡ ਕੋਮਰਿਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਦਫਤਰ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਰਿਕਿਰਾ ਵਿਖੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਝੰਡੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਚਾਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਪੰਨ ਸਮਾਧਾਂ ਲੋਕਲਗ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਾਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਠੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਲਈ ਤਹਿਤ, ਐੱਨ.ਜੀ.ਏ. ਰਾਉਣ ਟੋਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਾਹਨਾਂ ਤੇ ਡੈਸ਼ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਕੈਮੇਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਨਕੇਲ ਕੱਸੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਕੈਮੇਰੇ ਦੀ ਮੋਰੀ 64 ਜੀ. ਐੱਚ. ਜਿਸ ਵਿੱਚ 7 ਟਿਨਾਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਸਟੋਰ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਾਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡੈਸ਼-ਬੋਰਡ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰੋਲਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੈਮਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ

ਲਗਾਤਾਰ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ ਰਾਡਾਰ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਹੈ, ਜੋ ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 300 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਪੀਡ ਚੈਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਸਰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹਰਕਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਰਸੂਖਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਬਦਮਾਸ਼ੁਕੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸਮੇਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਚਕਰ ਦੇ ਸੰਧੂ ਪਰਵਾਰ ਨੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬੂਟ

ਗੁਰੂ (ਨਵੱਤਰ ਸੰਧੂ)-ਹਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਚਕਰ ਵਿੱਚ ਸਵ. ਸਰਬਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਵੇਦਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਦਿਆਂ ਚਕਰ ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਸੁੱਖਾ ਬਾਠ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵ. ਸਰਬਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਗੁਰੂਸਰ ਚਕਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਟਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਚਕਰ ਵਿੱਚ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸੰਧੂ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਖੇਡ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੂਟ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ। ਸੰਧੂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਪਹਿਨਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪੁਪੜੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਗੌਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹਰ ਦਿਨ ਨਾ ਕੁੱਝ ਕਰਦੇ

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਹੇਤਾ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਅੱਧਾਂ ਦਾ ਕੈਂਪ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮਾਰਗ ਡਾਕਟਰ ਸਮੀਆ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਚੈਕਅਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਰਨਲ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਚੈਕਅਪ ਸਮੇਂ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਚੈਕਅਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੱਵੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਕੋਰੋਨਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਗਰ, ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਨਟਾ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਂਪ, ਸੁਜ ਸੁਜ ਫਾਊਜੀ, ਸਾਬਕਾ ਐੱਸ.ਪੀ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੈਂਪ 'ਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਬੰਤ ਦਾ ਡਾਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੁਗਾਵਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲ ਐਨ ਐੱਚ ਕਲੱਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੰਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, 'ਮਿੱਠਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਫ' ਬਿੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਸਾਬਕਾ ਐੱਸ.ਪੀ. ਮੁਖਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਐੱਸ.ਐੱਚ.ਏ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਹਿਟਾ, ਉਚਰਮੈਨ ਨਰੀਆ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਗਗਾੜਾ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠਕੀ, ਸਾਬਕਾ ਬਲਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਬੈਂਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ।

ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਪਮ ਦੀ 'ਸ਼ਾਵਸਤੀ' ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ
ਆਖਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ

ਨਵਾਂ ਸਮਾਨਾ

ਐਤਵਾਰਤਾ

ਬਾਈ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਬਾਗਾਂ,
ਬੇ-ਵਜ੍ਹਾ ਨਾ ਕਤਲ ਕਰ
ਜੇ ਪਿਆ ਮਿਲਣਾ ਮਿਲੇਗਾ,
ਕਿਹੜੀਆਂ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।
-ਡਾ. ਜਗਤਾਰ

Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57

ਜਲੰਧਰ : ਐਤਵਾਰ, 7 ਜਨਵਰੀ 2024

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ 5.00 ਰੁਪਏ

(ਇਹ ਲਿਖਤ 13 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਪੀ. ਗੋਵਿੰਦਾ ਪਿਲੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਅਰੰਭਤੀ ਰਾਏ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਲੈਂਦੇ ਵਕਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ।)

ਨੈਤਿਕ ਪੱਖੋਂ ਦਿਸ਼ਾਗੀਣ ਹੋਇਆ ਸਾਡਾ ਮੁਲਕ ਅਰੰਭਤੀ ਰਾਏ

ਫਲਸਤੀਨ ਤੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਡੂੰਘੇ, ਲਗੂ ਲਿਬਰੇ ਸ਼ਮ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇਵੇਂ ਗੀ ਤਿੱਖੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਕਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹਨ।
'ਲੌਕ ਸੁਣੋ 1937 'ਚ ਵਿਸਟਨ ਚਰਚਿਲ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਵਾਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਖੁਰਲੀ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਉਸ ਖੁਰਲੀ ਉੱਪਰ ਅੰਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਉਸ 'ਚ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰੈੱਡ ਇੰਡੀਅਨ ਜਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਵਰਤਾਉ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਸਲ, ਹੁੱਦੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਇਕ ਨਸਲ ਨੇ, ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਕ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਵਧੇਰੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਸਲ ਨੇ, ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ।' ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਰਾਜ ਦਾ ਰਵੇਈਆ ਇੱਥੇ ਹੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। 1969 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗੋਲਡਾ ਮਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੇ

'ਚ ਉੱਠ ਖੜੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਕ ਇਨਕਲਾਬ ਆਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਪੱਕਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਇਨਕਲਾਬ ਆਉਣਗੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਨਕਲਾਬ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮੁਲਕ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨੈਤਿਕ ਦਿਸ਼ਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਯੂਰਪੀ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਚੀਸਾਈ, ਹਿੰਦੂ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ, ਸੰਦੇਹਵਾਦੀ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਉੱਪਰ ਉੱਤਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਗਾਜ਼ਾ ਉੱਪਰ ਤੁਰੰਤ ਹਮਲਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅੱਜ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਉਹੀ ਮੁਲਕ ਜੋ ਕਦੇ ਗੁਲਾਮ, ਬਸਤੀਆਂ ਬਣਾਏ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਪਰ ਕਦੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਲਸ ਨਿਕਲਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹੀ ਸੜਕਾਂ ਅੱਜ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹਨ। ਕਿਨਾ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋ ਅਤੇ ਦੁਰਮੋਦੇਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੈਸਾ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਉੱਪਰ ਇਕ ਝੁੱਕ, ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੰਗ ਨੂੜ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਸੰਕੀਰਨ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਬੋਧਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੋ ਲੋਕ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਵੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਵਿਸਫੋਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਕਤਲੇਆਮ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਲਾਈਵਸਟ੍ਰੀਮ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੰਦਰਲੇ ਕੋਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕੀ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰਲਾ ਕੁਝ ਨੈਤਿਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਘਰਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਰਸ਼ਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਪੁਰਾਲੇਖ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਦਸ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਲਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੌਸ ਬੁੱਧਚਾਰਯ ਬੈਠੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹਾਂਗੇ? ਗਾਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਸੀਲ ਹਨ, ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਖਾਣਾ ਲੋਕ ਲੁਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੇਖਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਕਿ ਇਕ ਪੁਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਮ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭਾਇਆ ਇਕ ਬੇਮਾਇਨ, ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਵੇ?

ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬੇਜ਼ਾਮਿਨ ਨੇਤਰਯਾਰੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤਾਂ ਦੁਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

11 ਸਤੰਬਰ 2001 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ 2002 'ਚ ਮੈਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਇਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੀ 'ਕਮ ਸੈਪਟੈਂਬਰ'। ਇਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਬਸੀਆਂ ਬਾਬਤ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ 11 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਦਿਨ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ 1973 'ਚ ਚਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਲਵਾਡੋਰ ਅਲੈਂਡੇ ਦਾ ਸੀ ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੇ ਫਿਰ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ 1990 'ਚ ਤੱਤਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਡਬਲਯੂ. ਬੁਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੈਨੇਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕੇ ਵਿਵੇਕ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹ ਹਿੰਸਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ 21 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੈ।

'11 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸਦਿਕ ਗੂੰਜ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। 11 ਸਤੰਬਰ 1922 ਨੂੰ ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਾਜ਼ਾਬਗੀ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿਚ ਇਕ ਫ਼ਰਮਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ 1917 ਦੇ ਬਾਲਫੋਰ ਐਲਾਨ ਦਾ ਇਕ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਓਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਪਰ ਉਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਬਾਲਫੋਰ ਐਲਾਨ ਨੇ ਯੂਰਪੀ ਜਾਇਨਿਸਟਾਂ ਨਾਲ ਯੂਰਪੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। (ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਮਰਾਜ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੂਰਜ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਡੁੱਬਦਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਤਨ ਬੇਨਤ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਡਾਹਦੇ ਬੱਚੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵੰਡਦੇ ਹਨ।) ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਬੇਪੁਛਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੱਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੱਢ-ਟੁੱਕ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਮਕਾਲੀ ਸਰੋਕਾਰ

ਅਨੁਵਾਦ : ਬੁਟਾ ਸਿਧ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲੋਕੀ ਏਸ਼ਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਫਲਸਤੀਨੀ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਥੇ (ਫਲਸਤੀਨ) ਆਇਆ, ਇੱਥੇ ਵਾਈ ਲੱਖ ਗੈਰ ਯੂਰਪੀ ਸਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਰਬ ਅਤੇ ਬ੍ਰੇਦੁਇਨ ਸਨ। ਇਹ ਇਕ ਮਾਰਕਲ ਸੀ, ਇਕ ਪੱਛੜੇ ਹੋਏ ਪੱਛੜੇ ਵੀ ਭੋਭਾ। ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੇਨਾਕੇਮ ਬੇਗੀਨ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ 'ਦੋ ਪੈਰਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ' ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯਿਤਜਾਕ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਟਿੱਡੇ' ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਝਾਨ ਹੈ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਤਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਅਵਾਮ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਅਵਾਮ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਤਨ ਦੀ ਖੋਜ਼ਨਾਕ ਸਿੱਖ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

'1947 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਗਸੀ ਰੂਪ 'ਚ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 55ਕੀ ਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਜਾਇਨਿਸਟਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ 76 ਕੀ ਸਦੀ ਫਲਸਤੀਨ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। 14 ਮਈ 1948 ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ। ਐਲਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਜਾਫ਼ਨ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਮਿਸਰ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਆ ਗਈ, ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀ ਗਸੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਵਾਮ ਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ ਦੇ, ਜੋ ਹੁਣ ਉਜੜ ਕੇ ਸਰਨਾਰਥੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। 1967 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਉੱਪਰ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦਰਅਕਿਅਾਂ ਤੱਕ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ, ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਇਤਫ਼ਾਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ

ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਉੱਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਲਘਣਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਫਲਸਤੀਨ ਉੱਪਰ ਹੁਣ ਵੀ ਗੈਰਮਾਨੁਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲੋਕ ਅਮਾਨਵੀ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਸਲੀ ਭੇਦਭਾਵ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਂਟਸਤਾਨ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਸਮੂਹਿਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬੋਧੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਕਰਫ਼ਿਉ ਕਦੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਨਿੱਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੇਰਹਿਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਫ਼ੌਜ ਵੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਲਈ ਬਜ਼ਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦ ਦੇ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਪਰ, ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਪਰ, ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਉੱਪਰ, ਆਪਣੇ ਸੱਚਾਰ, ਆਪਣੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉੱਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਉੱਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 'ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ' ਅਤੇ 'ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਝੇਡੇ ਲਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ? ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ? ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਕੋਲ ਹੋਣਗੇ? ਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਫਲਸਤੀਨੀ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਪਾਉਂਦੇ, ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬਾਂ 'ਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਗੋਲੀ-ਬੀੜਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਛੇੜਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਦੋਹਾਂ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਨਿਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਇਕ ਬੇਰਹਿਮ ਮੜਕਾਂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਵਾਮ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੰਬ ਹਮਲੇ ਵਿਚਕਾਰੀਤਕ ਮਾਧੂਸ਼ੀ ਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕੋਈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ। ਫਲਸਤੀਨੀ ਹਮਲੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸਟੀਕ ਬਹਾਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ, ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦਾ ਇਕ ਸੁਫਲਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ 'ਯੁੱਧ' ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੱਟੜ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਜਿਯੋਗੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਸੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹਰ ਉਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ, ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਹੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਯੁੱਧ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਫਲਸਤੀਨ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਕਈ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਰਕਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਭਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪੈਸਾ

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ

ਯਾਤਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ

ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚਲੇ ਤਣਾਅ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲੇ ਤੇ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਠੰਢੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਲੱਭਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉਹ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਉੱਚੇ-ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ-ਠਾਹ ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ ਝੁੱਲੇ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਠੰਢਾਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਸਤਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਕੂਹਣੀ ਮੌੜ ਵਾਲੇ ਪਹਾੜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘੀਆਂ-ਡੂੰਘੀਆਂ ਖਾਈਆਂ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਡੂੰਘੀ ਨਦੀ ਵਗਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਹਾੜੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੇ ਲੰਬੀ ਡਰਾਈਵ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੱਝ ਸੈਲਾਨੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਕਾਂਗੜੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਪਾਲਮਪੁਰ ਖ਼ਾਸ ਹੈ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ ਪੰਜ ਸੌ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਸੌ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸੜਕੀ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਲਮਪੁਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰੱਖੜ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਨਾ, ਅੰਬ, ਰਾਣੀ ਤਾਲ ਵੱਲੋਂ ਹੋਏ ਕਾਂਗੜਾ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ 'ਤੇ ਹਾਈਵੇ ਛੱਡ ਕੇ ਜੱਥੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਪੱਤੀ-ਚਾਲੀ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਡਰਾਈਵ ਕਰ ਕੇ ਮੁਕਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਲਈ ਨੌੜਲਾ ਏਅਰਪੋਰਟ ਕਾਂਗੜਾ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਾਲਮਪੁਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੱਤੀ-ਚਾਲੀ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗੜਾ ਦੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਲਮਪੁਰ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਨੈਰੋ-ਗੇਜ਼ ਟਰੈਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਵੀ ਯਾਤਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਲ ਤੋਂ

ਪਾਲਮਪੁਰ ਦੇ ਝਰਨੇ

ਉਚਾਈ 1470 ਮੀਟਰ ਹੈ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਰਿਆਲੀ ਅਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਝਰਨਿਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਦੇਖ ਕੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਹ-ਧੋਹ ਕੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਿੱਚ ਬਾਂਹਾਂ ਫੈਲਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਥੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਤੋਂ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵੱਲ ਕੁਦਰਤੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਝਰਨੇ ਵਗਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਝਰਨਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਸਮੁੰਦਰ ਅੱਗ ਦੇ ਛਿਟਕਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਆਪ ਵੀ ਪਿਆਸੇ-ਪਿਆਸੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪਹਾੜੀ ਸ਼ਬਦ 'ਪਾਲਮ' ਤੋਂ ਪਿਆ। ਪਾਲਮ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈਨ (ਚੀੜ੍ਹ) ਤੇ ਦੇਂਦਰਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਬਕਾਵਟ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਰੁਮਾਂਚਿਤ ਹੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਦੋਦਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸੁੱਖ ਤੇ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਮਾਣ ਲਈਏ, ਓਨੀ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਢਲਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨੇੜੇ ਵਗਦੇ ਝਰਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਰੰਗ ਦਾ ਹੋਣ ਜਾਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਗਦੇ ਚਸਮੇ ਕਿਸੇ ਹੁਸੀਨ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਭਿੰਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜੁਲਫਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਸੈਲਾਨੀ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਥੀਏਟਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੰਦਾ ਰਿਚਰਡਜ਼ ਦੇ ਇੱਥੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਜ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਹੈ ਤੇ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹੱਥੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸੋਹਣੀ-ਮਹੀਂਵਾਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਦਮ-ਕੱਦ ਬੁੱਤ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ। ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਨ ਸਵਰਗ ਵਾਂਗੂੰ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹੀਥੇ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੰਦਾ ਰਿਚਰਡਜ਼ ਵੀ 1911 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਆਈ ਸੀ। 1924 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵਾਪਸ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ 1924 ਵਿੱਚ ਅੰਧੇਰੇਟਾ ਵਿੱਚ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ 'ਚੌਮੇਲੀ ਨਿਵਾਸ' ਨਾਮਕ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕੱਚਾ ਘਰ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਆਨਰੇਰੀ ਡੋਕਟਰੇਟ' ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 3 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਸਾਰ ਤਨ-ਮਨ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਨਾਲ ਮਹਿਕ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗੜਾ ਘਾਟੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਚਾਹ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਚਾਹ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਚਾਹ-ਪੱਤੀ ਲਿਜਾਣਾ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲੋ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਔਰਤਾਂ ਚਾਹ ਦਿਆਂ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿੱਟਾਂ 'ਤੇ ਪਿੱਠ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਤੋੜਦੀਆਂ ਆਮ ਹੀ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਦਿਆਂ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਵੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਪਾਲਮਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਨਿਊਗਲ ਕੋਢੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਬਗ਼ਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੜਕ

'ਤੇ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਬੰਡਲਾ ਟੀ ਐਸਟੇਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਰ ਬਜਟ ਦੇ ਹੱਦਲ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰਜ-ਤਰਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨੌੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਟੱਪ ਕੇ ਕੰਚਿਆਂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਢਾਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬੱਸ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਅਤੇ ਟੈਰਿਕਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਰਿਕਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣੇ ਤੇ ਥਕਾਨ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਮਰਜ਼ੀ ਵਹਿੰਦੇ ਝਰਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹਾ ਲਵੇ, ਪਰ ਜ਼ਰਾ ਵਾਦਾਨੀ ਨਾਲ। ਇੱਥੇ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਮਾਲ ਤੱਕ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਨੌੜਲੇ ਹੋਰ ਪਹਾੜੀ ਸ਼ਹਿਰ ਕਾਂਗੜਾ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮੈਕਲਿਓਡਗੰਜ ਆਦਿ ਵੀ ਵੇਖਣਯੋਗ ਸਥਾਨ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਿਆ 'ਨਿਊਗਲ ਕੋਢੇ' ਵੀ ਵੇਖਣਯੋਗ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅੰਧੇਰੇਟਾ ਤੋਂ ਬਾਰਾ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਤੇਹਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੁਰਾਤਨ ਮੰਦਰ 'ਬੈਨਾਠ' ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 1204 ਏ.ਡੀ. ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਦਰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਨਾਠ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ-ਮੰਡੀ ਨੌਸ਼ਲ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਚੱਲ ਕੇ ਬੀਰ-ਬਿਲਿੰਗ ਨਾਮਕ ਜਗ੍ਹਾ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਕੁੱਲੂ-ਮਨਾਲੀ ਮੁੱ

2023 ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ, ਗਜ਼ਲ

ਕਵੀ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਜਿਹੜਾ ਸਾਗ ਦਿਨ ਆਪਣਾ ਜੱਤ ਵਾਲਾ ਟੋਪ ਲੱਭਣ 'ਚ ਲਾ ਦਿੰਦੇ
ਜਿਹੜਾ ਕੇ ਸਾਗ ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਰਖ ਸਿਰ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
-ਗੁਲ ਸ਼ਬਾਨੀ

ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਇਕ ਵੱਡੇ-ਅਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸੁਲਘਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਸੱਚ' (ਕੋਰੋਨਾ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ 2021 ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। 540 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੀਆਂ ਵੇਨਗੀਆਂ (ਕਹਾਣੀ, ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ, ਕਵਿਤਾ, ਨਜ਼ਮ, ਗਜ਼ਲ, ਨਾਟਕ, ਨਾਵਲ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਆਦਿ) ਬਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤਹਿਤ ਇਕ ਲੇਖ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਖਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਠ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਰਡਰ ਔਦਰ ਬਾਰਡਰ (ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ), ਵਿਗਾਸਤ (ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੋਸ਼ਲ), ਪੰਥਰ ਚੱਟ (ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੌੜਾ), ਬਾਜ਼ੀ (ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ), ਸਮੁੰਦਰੀ ਝੰਗ (ਪਰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ), ਧਰਮ ਬੀਰ ਇੰਦਰ ਬਨੜੋਰੀ, ਉਗਲਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ (ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦਾ), ਫੋਟੋ (ਸੀਮਾ ਕਲਸੀਆਂ), ਵਿਗਾਸਤ (ਕਵਿਤਾ ਰਾਜਬੱਸ), ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਆਹ (ਕੈਲਾਸ ਠਾਕਰ), ਆਵਾਜ਼ਾਂ (ਜਸਬੀਰ ਢੰਡਾ), ਪੰਗ (ਨਿਰੰਜਣ ਬੋਹਾ), ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੇਦਾਂ (ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨਡਾਲੋਂ) ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ (ਡਾ. ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ) ਦੀਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਡਾ. ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਵਡੇਰਾ ਹੈ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ

ਚਿਤਰਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੇ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਲੇਖਕ ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸ.ਸ. ਰਮਲਾ ਨੇ 'ਸਰਮਾਇਆ' ਨਾਮ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸੁੱਚੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਂਗ 108 ਰਚਨਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਪੂਜਾ', 'ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਖੰਡਰ', 'ਉਮਰ ਦੀ ਸੀਮਾ' ਤੇ 'ਤਿੰਨ ਯੁੱਗ ਤਿੰਨ ਸੰਵਾਦ' ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਉੱਤਮ ਰਚਨਾਵਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਵਿਖਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੰਡੀ ਕਿਰਦਾਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁੰਝਲਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ ਸਰਬਾਰੀ ਲੇਖਕ ਤਾਂ ਹਨ ਹੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਮੁੱਢਲਾ ਪਿਆਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਨਾਟਕ, ਆਲੋਚਨਾ, ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਕੀਰੀਏ ਨੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਖੂਬ ਲਿਖੀਆਂ। 'ਸੂਰਜ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ' ਤੇ 'ਮਲਕ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰੀਤ' ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਮਿੰਨੀ ਕਹੇ ਸੰਵਾਦ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ 'ਗਿਜ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਲ 70 ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ ਕਈ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਖੰਡਿਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨੋ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਚਿਤਰਦੇ ਹਨ।

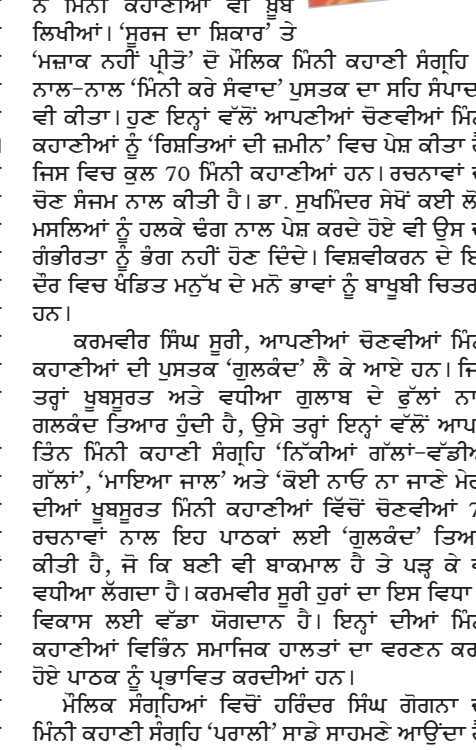
ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਕੰਡੋਲਸ' ਨਾਮ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। 'ਪਹਾਲੀ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੋਗਨਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰੀ ਦੀ ਸਾਂਝ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ 42 ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਨੁਕਤਾ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਉਹ ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨੰਗਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੁਨੰਜਾ- 'ਲਾਹ-ਪਾਰ', ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਪਤੰਗ- 'ਰੱਬ ਦੀ ਤਲਾਸ਼', 'ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆਲੋਚਨਾ' ਜੀਸੀ ਪਾਲੀਵਾਲ ਤੇ 'ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਮੁਲ'-ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਰਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ (ਪੁਰਸ਼ ਔਰ ਅੰਨਯ ਲਘੂਕਥਾਵਾਂ) ਅਤੇ ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ (ਨੀਕਾ ਸਫਰ) ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪਾਠਕ ਦੇ ਰੁਬਰੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੀਮਾ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਧਰਮਾਵਤ ਵੱਲੋਂ 'ਅਗੀ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੇਰ' ਤੇ 'ਲਘੂਕਥਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੈਲੀ ਬਲੀਜੀਤ 'ਅਬ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਪੁਸ਼ ਰਹਿਤਾ ਹੈ' ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਬੋਗੋਵਾਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਨੁਵਾਦਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੀਵਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਲਘੂਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 'ਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ' ਨਾਮ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਲ 63 ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਨੀਵਰ ਦੀਆਂ ਲਘੂਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਵੀ ਵੇਨ-ਸੁਵੇਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਿਖਾ ਦੀ ਸਰਬਰਾ ਦਾ ਵੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਦੀਪਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ "ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਰੂਪਕ ਦਾ ਡੁਹ ਵੀ ਆਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲਘੂਕਥਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪੁਸ਼ਤਗੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਿਕਾ ਹਰਪਿੰਦਰ ● ਬਾਕੀ 4 ਸਫ਼ਾ 'ਤੇ

ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੁਤਕਾ ਨੀਵਰ ਅਨੁਵਾਦਕ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ

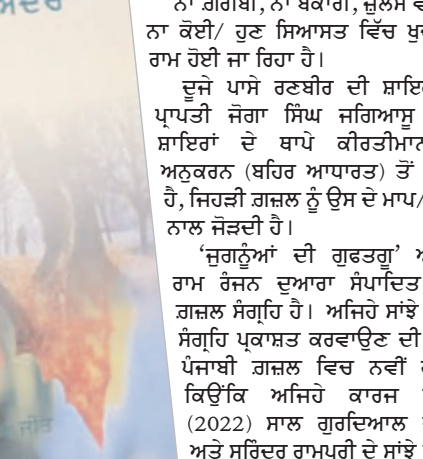
ਆਲੋਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ-ਪਾਸਾਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ

ਗੁਲਕੰਦ ਕਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ

ਜਹਾਂ ਮੈਂ ਕੁਛ ਤੋਂ ਰਹਾ ਨਾਮ ਬੇਕਰਾਰੋਂ ਕਾ

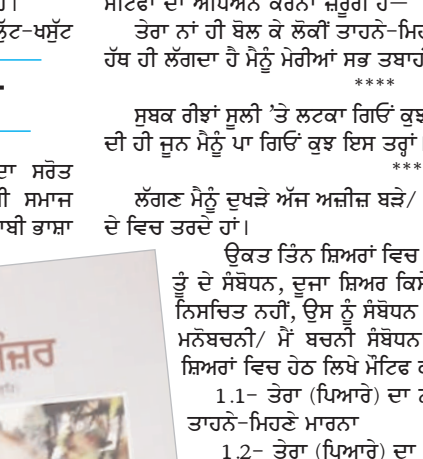
ਸਰਲਤਾ, ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ, ਵਿਅੰਗ ਅਤੇ ਪੁਖਤਗੀ ਹੈ। ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਸਮਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਧਰਮ ਦੇ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ਾਸ ਹੋਕੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਗ਼ਰੀਬੀ, ਨਾ ਬੇਕਾਰੀ, ਜੁਲਮ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਕੋਈ/ ਹੁਣ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਜਾਂ ਰਾਮ ਹੋਣੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਣਬੀਰ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੇ ਬਾਪੋ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਦਾ ਅਨੁਕਰਨ (ਬਹਿਰ ਆਧਾਰਤ) ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਗਜ਼ਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪ/ ਮੀਰ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। 'ਜੁਗਨੂੰਆਂ ਦੀ ਗੁਫਤਰੂ' ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਰੰਜਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਸਾਂਝਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਂਝੇ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਪਿਛਲੇ (2022) ਸਾਲ ਗੁਰਦਿਆਲ ਦਲਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਸਦਕਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਇਸ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਲੱਗਭੱਗ ਇਕੱਤੀ (ਅੰਗ੍ਰਿਤ-ਮਰਦ) ਗਜ਼ਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ, ਪਰ ਸਮੁੱਚੀ ਗਜ਼ਲਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੀਮਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰਤੋਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਅਹੁਲਦੀ ਹੈ। 'ਬਦਲਦੇ ਮੌਸਮਾਂ ਅੰਦਰ' ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਦਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚੋਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਭਿੜਤਾਦਾਰੀ, ਨਜ਼ਾਬੰਦੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ-ਬੇਮੁਖਤਾ, ਆਰਥਕ-ਆਸਾਵਾਪਣ ਨੂੰ ਚਿਤਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤੀ ਤੌਰ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਾਧਨ ਗੀਲਾ/ਵਸੀਲਾ ਵਰਤਦਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਤ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ 'ਸ਼ਾਇਰੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ— ਜੋ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਖਾਤਰ ਲੜਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ/ ਜਿੱਤੋਂ ਜਾਂ ਹਾਰੇ ਉਹ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਲੜਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਵਿਚੋਂ ਘੋਰ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਥਾਂ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰੂਪਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਗੂਸਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨਾਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ— ਉਸ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਦੀ ਗੰਢ ਵਿਚ ਹੀ ਔਬਰ ਆ ਜਾਂਦਾ/ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਹੀ ਚੌਨ ਤੋਂ ਬੰਦਾ ਚਾਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗੰਢ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ ਪੀੜਾ ਜਾਂ ਦੁਖ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਸਮੁੱਚੇ ਔਬਰ ਨੂੰ ਚੁੰਨੀ ਦੀ ਗੰਢ ਵਿਚ ਬੰਨਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੋਟਾਵਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਜੀਤ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਅਜੋਕੇ ਵਿਦਿਅਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਨਜ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਬਦਲਦੇ ਮੌਸਮਾਂ ਅੰਦਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ

ਮੈਲੇ ਮੰਜ਼ਰ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰਕਾਰਨਾ

ਵਰਤਮਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆ ਪੇਪਰਵੈਟ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰਕਾਰਨਾ

ਮੇਲ ਦੀ ਪਲੰਨੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ 62 ਗਜ਼ਲਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿਚ 15 ਗੀਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬੀਮ ਰਚਨਾ ਦੇ ਆਪ-ਪਾਰ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਰੇਖਾ ਹੈ, ਜੋ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮੋਟਿਵਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬੀਮ ਨੂੰ ਮੋਟਿਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਚਨਾ ਵਿਚਲੇ ਮੋਟਿਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ— ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਹੀ ਬੋਲ ਕੇ ਲੱਕੀ ਤਾਰਨ-ਮਿਹਟੇ ਦਿੰਦੇ ਨੇ/ ਤੇਰਾ ਹੱਥ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਭ ਤਬਾਹੀਆਂ ਵਿਚ। ਸੁਬਕ ਗੀਤਾਂ ਸੁਲੀ 'ਤੇ ਲਟਕਾ ਗਿੱਧੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ/ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜੂਨ ਮੈਨੂੰ ਪਾ ਗਿੱਧੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਲੱਗਣ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖਭੋਂ ਅੱਜ ਅਜੀਜ਼ ਬੜੇ/ ਪੀੜਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਗਰ ਦੇ ਵਿਚ ਤਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਿਅਰ ਮੈਂ/ ਤੂੰ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ, ਦੂਜਾ ਸ਼ਿਅਰ ਕਿਸੇ ਅਨਯ ਪੁਰਖ, ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸ਼ਿਅਰ ਮਨੋਬਦਨੀ/ ਮੈਂ ਬਚਨੀ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੋਟਿਵ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ— 1.1- ਤੇਰਾ (ਪਿਆਰ) ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਲੱਕਾਂ ਦਾ ਤਾਰਨ-ਮਿਹਟੇ ਮਾਰਨਾ 1.2- ਤੇਰਾ (ਪਿਆਰ) ਦਾ ਹੀ ਸਭ ਤਬਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਹੋਣਾ 2.1- ਗੀਤਾਂ ਸੁਲੀ 'ਤੇ ਲਟਕੀਆਂ 2.2- ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਜੂਨ ਪੀੜੇ 3.1- ਦੁਖ ਅਜੀਜ਼ ਪੱਕੇ 3.2- ਪੀੜ ਦੇ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਤਰਨਾ ਉਕਤ ਮੋਟਿਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਫਲ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤਕਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਤਿਕੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੋਝ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਲੱਕ/ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰੀਤਕਾ ਨੂੰ ਤਾਰਨ/ ਮਿਹਟੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਨਿਸ਼ੇਧਿਤ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਮਨਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਰਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਬਾਹੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਗੀਤਾਂ ਸੁਲੀ 'ਤੇ ਲਟਕੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਪੀੜ ਦੀ ਜੂਨ ਹੋਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਪੀੜ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਦੁੱਖ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੀਜ਼ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਮੋਟਿਵਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ ਕੇ ਗੀਤਾਂ ਗਮ/ ਦਰਦ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ— ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਾਸਨ ਹੋ ਗਈ ਹਾਂ ਚਿਰ ਤੋਂ/ ਚੇਤਾ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲਣਾ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਜੂਹਾਂ ਦਾ। ਮੁੜੀਏ ਹੁਣ ਫੇਰ ਮੋਹਲ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵੱਲ/ ਫੇਰ ਖਿੜੂ ਆਸਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਬ ਸਾਬੀਏ। (ਪੰਨਾ-41) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੇਤਾ ਨਾ ਖੁੱਲਣਾ ਤੇ ਆਸਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਬ ਖਿੜਾਉਣ ਲਈ ਵਿਰਸੇ ਵੱਲ ਪਰਤਣਾ ਮੋਹਲ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ/ ਵਿਰਸੇ ਵੱਲ ਪਰਤਣ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਲੱਗਭੱਗ ਚਾਰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਅ ਕਰਕੇ ਅਜੋਕੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ, ਗਜ਼ਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਰਿਕ ਬੀਮਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਜਿਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਬਲਕਿ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਰੇਕ ਬੀਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰੀ। ਗਜ਼ਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਬਿਹਤੀ ਨੇ ਗਜ਼ਲ ਨੂੰ ਚਿਰਜੀਵੀ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਗਜ਼ਲ ਵਿਚ ਸਮਕਾਲੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਿਰਜਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਗਜ਼ਲ ਅਜਿਹੇ ਰਾਮਪਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੱਢ ਭਵਾਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਖੜੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸੰਭਾਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਲੀਕਣ ਦਾ ਸਫ਼ਲ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜਸੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਅਸਤਿਤਵੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਰਤਾਰੇ ਹੋਣ। ਇਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਪ੍ਰਯੋਗ (ਮਹਿਫਲੀ ਅੰਦਾਜ਼) ਦੇ ਸਮਾਤਰ ਸਮਕਾਲੀ ਯਥਾਰਥ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਛੇੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸੰਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀਉਤਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ 'ਬੇਕਰਾਰੋਂ' ਨੇ ਗਜ਼ਲ ਸਿਰਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ—

- ਰਣਬੀਰ ਆਕਾਸ਼ - ਦਸਤਕ, ਚਿੰਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਰੰਜਨ (ਸੰਪਾ.), ਜੁਗਨੂੰਆਂ ਦੀ ਗੁਫਤਰੂ (ਸਾਂਝਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਸਪਤਰਿੰਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ, ਬਦਲਦੇ ਮੌਸਮਾਂ ਅੰਦਰ, ਗੋਲਡ ਮਾਈਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਮੋਹਲ, ਕੁਕਨੂਸ ਦਾ ਪੁਨਰ ਜਨਮ, ਟਰੂ ਸਪੋਰਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ਾਇਰ, ਪੱਟਾਂ ਕਰਨ ਸਰਗੋਬੀਆਂ, ਸਪਤਰਿੰਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰਕਾਰਨਾ, ਮੈਲੇ ਮੰਜ਼ਰ, ਸਪਤਰਿੰਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮੋਹਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੜ੍ਹ, ਸੁਰਵੇਤੀਆਂ, ਤਾਲਿਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ।
- ਦਾਦਰ ਪੰਡੋਰਵੀ, ਪਾਣੀ ਉੱਤੇ ਤਰਦੀ ਅੱਗ, ਆਟਮ ਆਰਟ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਦਸਤਕ ਰਣਬੀਰ ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ 90 ਗਜ਼ਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ

1-19 ਤੱਕ ਮੂਲ ਬਹਿਰਾਂ ਅਤੇ 20-90 ਤੱਕ ਮੂਲ ਤੇ ਜਿਹਾਦੀ ਬਹਿਰ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੋਂ ਇਹ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਹਿਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਾਬਤ ਵਿਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਕਾਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਉਸ ਬਹਿਰ ਵਿਚ ਗਜ਼ਲ ਸਿਰਜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗਜ਼ਲ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਬਹਿਰ ਵਿਚ ਗਜ਼ਲ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਵਿਚ ਰਵਾਨਗੀ, ਗਜ਼ਲ ਅਨੁਕੂਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ,

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

ਸਥਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੀ ਹੋਰਲੀ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਤ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਨਗਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਭਾਰਤ, ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਟਿਨਾਈ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਸਣ-ਸਫ਼ਟ ਦੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਾ-ਮਾਤਰ, ਗਫ਼ਟੀਅਰ'ਜ਼, ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਤਰੀ ਜਿਹਾ ਵਰਣਨ ਜਾਂ ਕਨਸੇਮ ਮਿਲਦੀ ਸੀ/ਹੋ ਜਿਹੜਾ ਸਥਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਾ ਬੁੱਝਣ ਕਾਰਨ ਸਾਂਝਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਸੋ, ਅਕਸਰ ਹੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੰਦ-ਕਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਟਾਂਵ-ਟੋਲਾ ਹੀ ਡੈਰੀਓ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਅਪਖੜ੍ਹ ਨੂੰ ਤੰਗੀਆਂ-ਝੋਰਿਆਂ ਨੇ ਝੰਝ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਂਦ ਨੂੰ ਟੈਲੀ-ਕਲਚਰ ਨੇ ਅੰਦਰੀ ਵਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੱਭਾਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਦੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਚੁੱਝ-ਚਰਚਾ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਸੁੱਝ-ਬੰਦੋਲ ਦੇ ਜੜ੍ਹੀ ਅੱਕ ਸੋਲਿਆ-ਮੀਠੀਆ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਮੌਖਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਚੱਲਿਆ ਹੈ। ਗਲੇ ਵੀ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਾਂਝ ਲਈਏ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ, ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਪਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਲੁਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

- ਲੇਖਕ

ਫੁਟਕਲ/ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖਿੱਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਿੰਡ ਆਪਣੇ ਕਲੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਹਿਤਲ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਣ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 'ਐਤਵਾਰਤਾ' ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਪਿੰਡ ਵਸਿਆ' ਨਾਮ ਦਾ ਕਾਲਮ ਹਰੇਕ ਐਤਵਾਰ ਛਪਿਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਵਿਜੈ ਬੰਬੋਲੀ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਰੀ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ : ਪਿੰਡ ਬੰਬੋਲੀ

ਪਿੰਡ ਵਸਿਆ

ਵਿਜੈ ਬੰਬੋਲੀ

ਬੰਬੋਲੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੱਲ ਤੋਰਨੀ ਪਉ ਅਨਾਰੂਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਲਗਪਗ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਤੱ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ। ਉਦੋਂ ਦੀ ਜਦ ਮਹਾਂ-ਪੰਜਾਬ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਲੜਾਕੂ ਧਿਰਾਂ ਮੁਗਲਾਂ, ਮਰਹੱਟਿਆਂ, ਪਠਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਯੁੱਧ ਖੇਤਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਕੋਲ ਬਕਾਇਦਾ ਬੱਝਵੇਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਫੌਜਾ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਪਠਾਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਦਿੱਲੀ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਰਹੱਟੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉੱਤਲੇ ਪਾਇਲਿ ਪਾਣੀਪਤ ਦੇ ਸੈਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਗੰਗਾਨਗਰ ਖਿੱਤੇ ਤੱਕ ਅਰਧ-ਛੱਤਰੀਆਂ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਪਠਾਣ-ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ਼ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਤਖ਼ਤ ਅਤੇ ਮਰਹੱਟੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁੱਧ-ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਪਠਾਣ ਉੱਤੇ ਮੁਗਲ ਅਤੇ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਮੁਗਲ ਸਲਤਨਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚਲੇ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਗੱਲ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੰਬੋਲੀ ਦੇ ਵਸਣ ਦੀ ਗਾਥਾ। ਜਿਹੜਾ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਾਹ-ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ

ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ 10 ਮੀਲ ਦੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ਕਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰਿਆਂ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਹੈ, ਕਰੀਬ, 3 ਮੀਲ ਦੂਰ।

'ਦਲ ਖਾਲਸਾ' ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੈਨਾਪਤੀ ਬਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੂੰ। ਮਗਰੋਂ; ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ 65 ਜਥੇ 12 ਮੁੱਖ ਜਥਿਆਂ ਵਜੋਂ ਵਲੀਨ ਹੋ, ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੋ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ, 1767-1799 ਦਰਮਿਆਨ, ਕਰੀਬ-ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ, 'ਤੇ ਕਿਸੇ-ਨਾ-ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥਿਆਂ ਵੇਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਮਗਰੋਂ ਮਿਸਲਾਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਰਾਖੀ-ਪ੍ਰਥਾ ਵੇਲੇ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘੀਆ ਮਿਸਲ ਦਾ ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ, 1776-1794 ਦਰਮਿਆਨ, ਉਗਰਮਣ ਦਾ ਨਾਇਕ ਬਣਿਆ। ਕਿਵੇਂ; ਕਹਾਣੀ ਲੰਬੀ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਵੇਰ ਸਹੀ।

ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਹੋ ਜਾਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 1745 ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਗੁਰਮਤ ਵੇਲੇ ਜਦ 25 ਮੁੱਖ ਜਥੇ ਬਣੇ ਸਨ ਤਦ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸ. ਕਰੋੜ ਸਿੰਘ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ, ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਜੈ ਸਿੰਘ, ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁੜ੍ਹੇ ਆਗੂਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਉੱਘੜਵਾਂ ਜੰਗੀ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਉਕਤ ਬੰਬੋਲੀ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੌਜੂ-ਗੱਠ, ਵੀ ਸੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਰਲ-ਮਿਲ, ਕਰੋੜ ਸਿੰਘੀਆਂ ਮਿਸਲ ਦਾ ਬਾਨਣੂੰ ਬੰਨਿਆ ਸੀ। ਮਗਰੋਂ;

ਜਹਾਂ ਮੇਂ ਕੁਛ ਤੋਂ ਰਹਾ ਨਾਮ ਬੇਕਰਾਰੋਂ ਕਾ...

ਸਫ਼ਾ 3 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਨੋਂ ਆਪਣੇ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸਹਿਜ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਅਭੀਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕਮਾਲ ਤੇ ਗੁੱਠ ਕਾਇਮ ਰੂਪਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨੋਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਵਿਅਕਤ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੀ ਕਾਇ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਖੇਪ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਗੀਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਾਲੀ ਕਾਇ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਮੌਲਕ ਕਾਇ ਦੇ ਬੀਅਤ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਉੱਪਰੰਤ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਚੀ ਹੈ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੀਮਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਹਰੀ ਜਾਂ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੀਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਅੰਤਸੁਭਟ ਰਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੀਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗ਼ਜ਼ਲ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚਲੇ ਮਿੱਟਿਓਂ ਦਾ ਦੁਹਰਾਉ ਉਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਲਕੇ ਸੂਖਮ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਗ਼ਜ਼ਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਗੀ ਦੀ ਸਿਨਣ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਭਾਅ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਲਕ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਗੀ ਦਾ ਸ਼ਬੁਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਤਕਨੀਕ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 'ਕਾਇਨਾਤ' ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਚੰਗੇ, ਚੰਗੇ, ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਲੰਘ ਕਾਫੀਆ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰੇ ਵੀ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਐਬ-ਏ-ਇਕਫਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਬਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁੰਗ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਲਕ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸ਼ਤਕ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਵਿੱਚ 'ਵੰਦਨਾਂ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅੱਗੇ ਇਸ਼ਤ ਤੇ ਕਾਇ ਸਿਰਜਨਕਾਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਚਰਨਾ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮੰਗਲਾਚਰਨ ਕਿੱਸਾ ਕਾਇ ਅਤੇ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਆਪੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜੀ, ਰਾਜਸੀ, ਆਰਥਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੌਧਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਮੰਗ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੁਸ਼ਤਕ 'ਕੁਕੁਸੁਮ ਦਾ ਪੁਰਾ ਜਨਮ' ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਤ ਰਚਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਨਾਥਰਾਬਰੀ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਹਾਸ਼ੀਆਗਸ਼ਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਤੇ ਸੁਭਾਉ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸੰਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੀ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਵਿਛਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਉਦਾਸੀ

ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਰਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸਮਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਰੇਕ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਸਤੂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਾਲਵਿਚ ਤੇ ਲੁੱਟ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਬਾਣਾਂ ਨਾਲ ਛੁੱਟਣਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਚਲਦਾ ਹੈ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਦਾ, ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਉੱਤੇ/ ਨੱਚਦਾ ਹੈ ਝੂਠ ਰਹਿਦਾ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਬਾਨ ਉੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਗਰੀਬ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਧਨੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ— ਚਲਦੀ ਜੈ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਬਣਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਹੜੇ/ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਚਿੱਟੀ, ਪਨੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ਦਾਰੀ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਬੰਮ ਮੀਡੀਆ ਤੰਤਰ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਇਸ ਸਦੀ ਦਾ ਸਰੋਕਾਰ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ—

ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖੋ, ਦੋਬਰਾ ਸੱਚ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ/ ਜਦੋਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇ, ਛਪੇ ਅਖਬਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਹਰਮਿਦਰ ਕੋਹਰਵਾਲਾ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ 'ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜਾਦੂਗਰੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਗ਼ਜ਼ਲ/ਸਿਰਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੁਝ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਕਾਇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਥੋਂ ਜੋ ਲੈਣ ਬਦਲੇ, ਬਦਲੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ/ ਸਾਡਾ ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਦਾ, ਬਣਦਾ ਜੋ ਮੁਕਟਧਾਰੀ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਡਿਆਂ ਨੇ, ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਲਿਆ/ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਬਾਤ ਪੁੱਛੀ, ਦੁੱਖ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਫੋਲਿਆ। ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ 'ਤੇ ਸਿਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਦਾ ਹੈ/ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਰਮਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੌਜਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਚਿਤਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਘਣੀਆ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਛੁੱਘੀ ਸਮਝ ਹੈ। ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਰੂ ਚਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਨਿਘਾਰ ਵਾਲੀ ਗੰਧਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਸਿਰਜਣ ਸੋਮਾ ਬਣੀ ਹੈ— ਰੱਦੀ ਕਾਰਜ ਸਮਝਦੇ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਮਤਦਾਲ/ ਕਿਰਤੀ ਸੁੱਤਾ ਜਾਗੂ ਤੂੰ, ਕੱਸ ਆਪਣਾ ਲੋਗੋਟ

ਸਿਆਸੀ ਚੌਬੇਬਾਜ਼ ਨੇ, ਬਣਦੇ ਨਾ ਇਹ ਮਿੱਤਰ/ ਕੁਰਸੀ ਖਾਤਰ ਜ਼ਾਲਮਾਂ, ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇਕੋਟ। ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵੱਲ ਪਰਤ ਕੇ ਉਹ ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਣਨਾਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ— ਲੁਟ ਮਿਹਾਣੀ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ, ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ ਖੇਡੋ ਭੋਝ/ ਤਾਰਿਆਂ ਛਾਵੇਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸੁਣਦੇ, ਬਾਤਾਂ ਸਾਰੀ ਗਾਤ ਰਹੇ। ਉਤਾ, ਆਤਾ ਪੱਤੀ ਅੱਖਰ, ਫੱਟੀ ਉੱਪਰ ਲਿਖਦੇ ਸੀ/ ਤੀਜਾ ਨੇਤਾ ਚਿੱਟੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹੇ, ਮਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਤ ਰਹੇ। ਸ਼ਾਸ਼ੋਰ ਮੰਗੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਉਸ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੁਰਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ, ਸੰਜਮ ਤੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਚਿਤਰ ਵਿੱਚ ਨੇੜੇ ਦੀ ਬਾਂ ਚਾਨਣ ਵੀ ਭਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ/ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਦਿਸਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਹਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਬੇਬੱਕ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਬੀਮ ਪੇਸ਼ ਹਨ, ਪਰ ਮੰਗੀ ਆਪਣੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਦੁਰਵੇਸ਼ੀ ਤੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਨਾਬਰੀ ਏ/ ਵਿਵੇਂ ਲਗਦੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਸ਼ੋਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਗੀ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸਮਾਜੀ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਿਤਰਦੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਾ ਅਸਥੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੱਲ ਤੋਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਗਾਮਿਲ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਲਸਰੂਪ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਨਵੀਨ ਸਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀਗਤ ਸਮਾਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗੋਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਰਧ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਸਮਾਜ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਅੰਤ- ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਸੰਭਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੇ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਢਾਲਿਆ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਗ਼ਜ਼ਲਕਾਰੀ ਵਿਚ ਦਾਦਰ ਪਿੰਡੋਰਵੀ (ਪਾਣੀ ਉੱਤੇ ਤਦਦੀ ਅੰਗ) ਅਤੇ ਨੀਲੂ ਜ਼ਮਨੀ (ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ

ਇਸ ਮਿਸਲ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮਿਸਲਦਾਰ ਬੰਬੋਲ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘੀਆਂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਦਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੜਾ ਨੇੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਗੰਗੂਬਾਰਾ (ਤਰਨਤਾਰਨ) ਦਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਉੱਘਾ ਸੂਰਮਾ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਇੱਕ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਨ੍ਹਈਆਂ ਮਿਸਲ ਦੇ ਸ. ਜੈ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਈ ਝੜਪ ਸਮੇਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ, ਬਾਅਦ 'ਚ, ਸੁਕਰਚੱਕੀਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜਾਦੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਗਈ। ਪਰੰਤੂ; ਬੰਬੋਲੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਣ ਦਾ ਕਾਰਕ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਯੋਧੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਧੂ ਜੱਟ, ਦੀ ਜੰਮਣ ਭੌਇ ਤਹਿਸੀਲ ਕਸੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਉੱਘੜਵਾਂ ਪਿੰਡ ਕਲਸੀਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘੀਆਂ ਮਿਸਲ, ਜਿਸਦਾ ਹਰਿਆਣਾ (ਭੁੱਗਾਂ) ਖਿੱਤੇ ਸਮੇਤ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਉਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕ ਕੁੱਝ/ ਟੁੱਟਦੇ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਰਿਹਾ। ਸਮਾਂ ਪਾ; ਇਹੀ ਕਲਸੀਏ, ਕਲਸੀਆਂ ਮਿਸਲ, ਜਿਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਬੱਠਣੀ-ਬਿਲਾਸਪੁਰ (ਮੰਗਾ ਖੇਤਰ) ਦੇ 7-8 ਪਿੰਡ ਆਏ, ਦੇ ਬਾਨੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਉਸਦਾ ਗੁੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਕਰੋੜ ਸਿੰਘੀਆਂ ਮਿਸਲ, ਜਿਸਦਾ ਹਰਿਆਣਾ (ਭੁੱਗਾਂ) ਖਿੱਤੇ ਸਮੇਤ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਉਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕ ਕੁੱਝ/ ਟੁੱਟਦੇ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਰਿਹਾ। ਕਲਸੀਆਂ ਮਿਸਲ, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ-ਪਾਉਣਾ ਸਹਿਬ ਰੋੜ, ਦੇ ਸੰਕੋਜਕ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜੰਗੀ-ਗੜ੍ਹੀ ਪਿੰਡ ਗੋਂਦਪੁਰ (ਮਾਹਿਲਪੁਰ-ਬਾੜੀਆਂ) ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਰ; ਹਾਲਾਤਾਂ ਵੱਜ ਇਹ ਬੰਬੋਲੀ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਸੰਘਣੇ ਬਣ-ਫਨਿਆ, ਅੱਬਾਂ ਦੇ ਝਰਮਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੀਲਾ ਰਣਨੀਤਕ ਪੁਰਾ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਰਜ਼ੀ ਜੰਗੀ-ਪਿਕਟ ਨੂੰ ਉਦੋਂ 'ਬਣ-ਵੇਲੀ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਦੀ 'ਬਣ-ਵੇਲੀ', ਜਿਥੇ ਉਸ ਆਖਰੀ ਸਾਲ ਲਏ, ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਮਾਪਤ ਹੁਣ ਵੀ ਮੰਜੂਦਾ ਹੈ। ਮਗਰੋਂ; ਇਹੀ 'ਬਣ-ਵੇਲੀ', ਵਿਗੜਦਾ-ਜੰਵਰਦਾ, ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਉੱਘਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪਿੰਡ, 'ਬੰਬੋਲੀ' ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਾਣ-ਮੱਤਾ ਪਿੰਡ, ਮੇਰੀ ਜੰਮਣ-ਭੌਇ ਹੈ।

ਸੰਬਾਇਲ : 94634-39075

ਸਫ਼ਾ 3 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ...

ਰੁਮਾਰ ਨੀਟਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਯੁਵਾ ਲੇਖਕ ਪੁਰਸਕਾਰ 2022'-ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਰੋੜਕੀ, ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਅਤੇ 'ਸ੍ਰ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸਹਿਰੰਗੀ ਪੁਰਸਕਾਰ 2022'-ਡਾ. ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 'ਸ੍ਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਫੂਲਵੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲਾਈਫ ਟਾਈਮ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਪੁਰਸਕਾਰ 2022' ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਖੋਖਰਵਾਲਾ, 'ਰਵੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਲਘੂਕਥਾ ਸਮਾਹਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ 2022'-ਡਾ ਸ਼ੀਲ ਕੋਸ਼ਿਕ ਅਤੇ 'ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਉਸ਼ਾ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲਘੂਕਥਾ ਪੁਰਸਕਾਰ 2022'-ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਨੇਹ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕੇਂਦਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ 23ਵਾਂ ਮਾਤਾ ਮਾਨ ਕੌਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰ-ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਵਿੰਦਰ ਪਟਿਆਲਵੀ ਨੂੰ ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ 'ਲਘੂਕਥਾ ਸੇਵੀ ਸਨਮਾਨ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਿਰਲੇ ਤ੍ਰੇਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਮਿੰਨੀ' ਅਤੇ 'ਛਿੱਟਾ' ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਰਹੇ। ਮਿੰਨੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੱਤਰਿਕਾ 'ਅੰਦ' ਦਾ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁਨੰਦ ਅਤੇ ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਹੇਠ ਛਪਦੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼' ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਹੇਠ ਛਪਦੇ ਮਾਸਿਕ 'ਨਵਸੇਵਾ' ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 'ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਰਜਕ' ਅਤੇ ਮਾਸਿਕ 'ਮਹਿਰਮ' ਵਿੱਚ 'ਕੁਲਗੀਆਂ ਨਾਮ' ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਾਹੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਐਤਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਛਪਦੀਆਂ 'ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ' ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਛਾਪ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਸੱਚ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨਿਆਂ', 'ਗੁਸਾਈਆਂ', 'ਪੰਜ ਦਰਿਆ', 'ਰਣਜੀਤ', 'ਸੁਲਸੁਰਗੀ', 'ਪ੍ਰਫੁੱਤਮਾਨ', 'ਤਰਕਸ਼ੀਲ', 'ਗੁਲਤਰੂ' ਆਦਿ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖੋ ਭਰਨੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਰਫ਼ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਹੀ। ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਪੀਆਂ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਬੋਲੀ, ਹਿਮਾਚਲੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਚਰਚਿਤ ਰਹੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਛਪਦਾ 'ਲਘੂਕਥਾ ਕਲਸ਼' ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਭਟਿਆ ਰਿਹਾ।

ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵਿਧਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੰਤੂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਛਪਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਵੀ ਬੰਬਲਭੂਸੇ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵਿਧਾ ਦੇ ਰੁਪਕ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦੂਜੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਤਾ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧੀਆ ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿਧਾ ਲਈ ਘਟਨਾ ਦੀ ਚੋਣ ਇਕ ਅਹਿਮ ਤੱਤ ਹੈ, ਬਹੁਤੇ ਲੇਖਕ ਅਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਲੇਖਕ ਇਸ ਵਿਧਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਅਤੇ ਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ, ਰੂਕ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਹੀ ਅਗਲੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਲਾਯ ਪੁੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਵਾਂ ਕਠਿਨ ਹੈ ਡਗਰ ਪਨਘਟ ਕੀ.. ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਲੱਗਦੀ ਇਹ ਵਿਧਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਮਝ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੌੜਾ ਦਾ ਕਠਨ ਹੈ, 'ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣਾ ਫੁੱਲ ਨਾਲ ਪੱਥਰ ਕੱਟਣ ਵਾਂਗ ਹੈ' ਇਸ ਵਿਧਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਪੁਸ਼ਤਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੋਬਾ-95018-77033

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੇਯ 'ਚੋਂ

ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਹਿਤਕ ਅੰਕ

31 ਦਸੰਬਰ ਸਾਲ 2023 ਦੇ ਆਖਰੀ ਐਤਵਾਰ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਵੱਖਰੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ। ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਦੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਥੀਤੋਂ ਸਾਲ ਦੇ ਛਪੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਹਿਤਕ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਤਰਤਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅੰਕ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਹਾਣੀ ਕੁਝ ਮੌਧ ਪਈ ਹੈ। ਢਾਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਕਈ ਤਿਰਾਛਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੱਚਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਆਲਾਤਲੀ ਚੱਲ ਵਿਚ ਹਨ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਅਣਕਹੀ ਪੀੜ' ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀ ਵੇਖੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਲਬਰੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਜੇ ਬੀ ਸੇਧੋਂ ਨੇ ਨਾਵਲ ਦਾ ਚੰਗਾ ਵਿਚਲੋਲਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲੀ ਅਜੇ ਵੀ ਗੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਮਾ ਵੀ ਸੰਭਾਲੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਬੁਲਾਰੇ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੁਣ ਕੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਕੜਾ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਵਿਚਲੋਲਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਾਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਲੇਖਕ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਖੁਦ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰੁੱਬਲਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰੁੱਬਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਘ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਖੁਦ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਤੇ

ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਭਲ

ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਪਮ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕਵੀ, ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਕਲਾ ਸਮੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ 'ਬਾਰਿਸ਼ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਕਵਿਤਾ ਸਮਯ-1' ਕਵਿਤਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿੱਤ ਰਹੇ। ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਪਮ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਬਾਰਿਸ਼ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ' ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਜੂਵਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੈ। 'ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ' ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਪਮ ਦੀ ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਯਾਤਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਤੋਂ ਮਗਧ ਤੱਕ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਥੌਪ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤਮਾਨ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਲੱਭਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਜਿੰਨੀ ਨਗਰ 'ਚ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਵੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ 'ਚ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਭਰਮ 'ਚ ਵੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਹੈ, ਓਨੀ ਸਿੱਧਾਂ 'ਚ ਵੀ। ਜਿੰਨੀ ਅਤੀਤ 'ਚ ਧਸੀ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਵਰਤਮਾਨ 'ਚ ਵੀ ਹੈ। ਅਸਲ 'ਚ ਕਵੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਅੱਜ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਵੀ ਰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ 'ਚ ਤਤਕਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਮਾਤਿਆ (ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ), ਅਮਾਤਿਆ (ਮੰਤਰੀ), ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਵਪਾਰੀ) ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਜਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਵਰਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਸਲ ਫਲੇਵਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ 'ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ' ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼।

- ਤਰਸੇਮ

ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਪਮ ਦੀ 'ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ' ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ

ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਜੋ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਉਨੀ ਅਣਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਿੰਨੀ ਦਿਖਦੀ ਉਨੀ ਹੀ ਲੁਕਦੀ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ 'ਚ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਤੇ ਦੇਖੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ?

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਜੁਆਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਏਥੇ ਹੀ ਹੈ ਏਥੇ ਹੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

2 ਦੇਖੋ ਦੇਖੋ ਉਹ ਦਿਖੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਉਹਰ ਉਭਰਦੀ ਹੋਈ ਆਪਣੇ ਖੁਰਜਾਂ, ਮਹਾਲਿਆਂ, ਤਲਾਬਾਂ ਸਹਿਤ

ਦੇਖੋ ਦੇਖੋ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਨੇ ਵਿਹਾਰ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਨੇ ਸੰਘ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਨੇ ਮੱਠ ਅਤੇ ਵਟ ਬਿਰਧ ਪਰ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਮਹਾਵਾਣ ਜੋ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸੀ ਸ਼ੇਰ-ਚੀਤਿਆਂ ਨਾਲ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੁਆਬ ਮਹਾਵਾਣ ਸ਼ੇਰ-ਚੀਤਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

ਜਿਸ ਜੰਗਲ 'ਚ ਸ਼ੇਰ-ਚੀਤ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜਹਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਭਲਾ ਕੌਣ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸ਼ੇਰ-ਚੀਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸ਼ੇਰ-ਚੀਤਿਆਂ ਨਾਲ ਲੱਪ ਹੋ ਗਈ

ਜਿਸ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਭਲੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਉਹ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਤਾਂ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਰਹਿ ਗਈ - "ਏਥੇ ਵਿਯਗਯਾ, ਨਿਵਾਤਵਾ, ਪੱਚਮੇਧ ਮਹਾਵਾਣ ਮਾ ਵਨਮ ਛਿੰਦਿ ਨਿਵਿਯਗਯਮ ਵਿਯਗਯਾ ਮਾ ਹੇਸੁ ਨਿਬਨਾ..."

ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ-ਚੀਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਲਾ ਕੌਣ ਤੱਕ ਬਚਦੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

3 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਘੁੰਮਦੇ ਨੇ ਮਹਾਮਾਤਿਆ ਅਤੇ ਮੱਲਿਕ ਕੋਈ ਨੀਲਾ ਕੋਈ ਪੀਲਾ ਕੋਈ ਹਰਾ ਕੋਈ ਮਜੀਠਾ ਕੋਈ ਲਾਲ ਕੋਈ ਸਫ਼ੇਦ ਕੋਈ ਰਲਿਆ-ਮਿਲਿਆ

ਰੰਗ-ਰੰਗ ਦੀ ਭੇਸਭੁਸ਼ਾ 'ਚ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰ ਤੱਕ ਇਕ ਰੰਗ 'ਚ ਸਜੇ ਖੜਾਵਾਂ ਛਤਰ ਛਤੀ ਘੋੜਾ ਰਥ-ਕੋਰੜਾ ਸਭ ਕੁਝ ਇਕ ਰੰਗ

ਮਲਿਕ ਰੰਗ-ਰੰਗ ਦੇ ਰੰਗ-ਰੰਗ ਦੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਤਰਕ-ਵਿਤਰਕ

ਧਰਮ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੂਤਰ ਬਖਾਣਦਾ ਹੈ ਸੂਤਰਧਾਰ ਮਹਾਮਾਤਿਆ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਆਪਣਾ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ ਸੁਚਾਰੂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਪਰ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚਾਰਕ ਭੇਦ ਭੋਗਦੀ ਰਹੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਜਾ ਸਹਿਦੀ ਹੀ... ਕਦੇ ਸ਼ੇਖ਼ਮੁੰਡਿਕਾ ਕਦੇ ਹਸਤਪੁਜਯੋਤਿਕਾ ਕਦੇ ਏਕਵਰਤਿਕਾ ਕਦੇ ਚੀਰਕਵਾਸਿਕਾ ਕਦੇ ਏਣੇਯਕ ਕਦੇ ਬਤਿਸੋਸਿਕਾ ਕਦੇ ਕਾਰਪਾਣਕ ਕਦੇ ਖਾਰਪੱਤਛਿਕਾ ਕਦੇ ਪਰਿਧਿਪਰਿਵਰਤਿਕਾ ਕਦੇ ਲਾਲਪੀਠਿਕਾ

ਅਤੇ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਇਕ ਦਿਨ ਛੇਕੜ...

4 ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਿੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਸੀ

ਬੋਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਮਨੋਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਨੇਣਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

5 ਜੋ ਪੁਰਵ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚੋਂ ਉੱਗਿਆ ਹੈ ਸੂਰਜ ਪੱਛਮ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਉਹੀ ਛਿਪ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਸੂਰਜ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਖਦੀ ਰਹੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

ਪਰ ਇਕ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸੀ ਜੋ ਮਨਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਹਿਸ ਕਰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਛਿਪਣ ਵਾਲਾ ਦੋਵੇਂ ਦੋ ਸੂਰਜ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ

ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਸੋਚੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਅਸਲ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਹੈ

6 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਖੁਦ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਹੈ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕਿਣ ਕਿ ਉਹ ਰੋਕ ਲਈ ਜਾਏਗੀ ਇਕ ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲਾਂ ਤੋਂ ਖੁਕਤ ਹੋ ਜਾਏਗੀ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਖੁਦ 'ਤੇ ਤਾਂ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੇਕਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਜਦ ਕਦ ਦਿਖਾ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦਸ਼ਾ

7 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਲਪਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਜਨਮੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਜਨਮ ਹੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਛਾਣਦੀ ਸੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੀ

ਉਹ ਲੱਭ ਰਹੀ ਸੀ ਦੁੱਖ ਰੋਕਣ ਦਾ ਰਾਹ ਉਹ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ

8 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਔਰਤ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਸੁਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੁੱਖ ਜਿਹੇ ਹੱਲ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ

9 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਲਪਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਜਨਮੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਜਨਮ ਹੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਛਾਣਦੀ ਸੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੀ

ਉਹ ਲੱਭ ਰਹੀ ਸੀ ਦੁੱਖ ਰੋਕਣ ਦਾ ਰਾਹ ਉਹ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ

10 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨਾਲ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਕੋਈ ਬੇਨੁਣ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦਾ

ਉਹ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਉਹ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸਿਰਜਣਾ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੇ ਇਉਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਉਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ

ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਉਹ ਰਹਿ ਗਈ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

ਉਹ ਇਉਂ ਵੈਰਾਗੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਉਹ ਇਉਂ ਲੱਪ ਹੁੰਦੀ ਗਈ

11 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਲੱਪ ਹੋ ਗਈ ਗਣ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਲੱਗੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਾਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇ ਨਾਲ

ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ ਇਕ ਦਿਨ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਸਿਖਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਤਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘਟਦੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਾਤਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵੇਲੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਸਾਪਨ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਪਤਨ ਨਾਲ ਉਹੀ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੇ ਸੰਨਿਆਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ 'ਅਨਾਗਰਿਕ' ਬਣ ਗਈ

9 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣਾ ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬੜੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਤੜਫ਼ਦੀਆਂ ਨੇ ਮੱਛੀਆਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਡਰ ਲਗਦਾ ਸੀ

ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਕੰਬਦੀਆਂ ਸੀ ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਲਈ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਢੇਰੀ

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

10 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨਾਲ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਕੋਈ ਬੇਨੁਣ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦਾ

ਉਹ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਉਹ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸਿਰਜਣਾ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੇ ਇਉਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਉਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ

ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਉਹ ਰਹਿ ਗਈ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ

ਉਹ ਇਉਂ ਵੈਰਾਗੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਉਹ ਇਉਂ ਲੱਪ ਹੁੰਦੀ ਗਈ

11 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਲੱਪ ਹੋ ਗਈ ਗਣ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਲੱਗੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਾਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇ ਨਾਲ

ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ ਇਕ ਦਿਨ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਸਿਖਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਤਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘਟਦੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਾਤਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵੇਲੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਸਾਪਨ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਪਤਨ ਨਾਲ ਉਹੀ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ

ਧਰਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਸੁੰਨ ਹੁੰਦੀ ਗਈ

12 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨਾਲ ਤੁਰੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਪਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਸਖੀ-ਸਹੱਲੀ

ਬਾਰਾਂ ਦਿਨ ਨਾਲ ਰਹੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਪਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਸਹਾਇਕ

ਮਹੀਨਾ ਅੱਧ-ਮਹੀਨਾ ਨਾਲ ਰਹੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਪਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਗੋਤ-ਭਾਈ

ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਾਲ ਰਹੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਦੇ ਪਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਠਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ

13 ਅੰਗੁਲੀਮਾਲ ਨਿਪੜਕ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚੀਆਂ

ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਸਭ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕੰਮ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ

14 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ ਭਦਰਕ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ

ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਣਿਨੀ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਰਾਮਾਇਣ 'ਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਹਾਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹਰਿਵੰਸ਼ਪੁਰਾਣ 'ਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਣੂਪੁਰਾਣ, ਵਾਯੂਪੁਰਾਣ ਭਾਗਵਤ ਪੁਰਾਣ ਅਤੇ ਲਲਿਤ ਵਿਸ਼ਤ 'ਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਭਦਰਕ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ 'ਚ ਕਾਲ ਦਾ ਸਹੇਤ ਮਹੇਤ ਹੈ

15 ਜਿੱਥੇ ਬੋਧੀਸ਼ਤਵ ਨੇ ਗੁਜਰਾਏ ਸੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਚੌਦਾਂ ਅਮੁੱਲੇ ਬੰਸਤ ਸਮਰਾਟ ਅੰਕ ਨੇ ਜਿਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਝੁਕਾਇਆ ਸੀ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਕਨਿਸ਼ਠ ਮਹਾਨ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰ ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਹੀ ਬਚੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਪਤਕਾਲ 'ਚ ਉਹ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕੀ ਮਿਲੇਗਾ ਭਦਰਕ

ਹੁਣ ਅਤੇ ਯਵਨਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ - ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਭੁੱਝਿਆ ਸਤਾਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਰਾਪ

16 ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕੋਸ਼ਲ

ਚਲੇ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਕੋਸ਼ਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ

ਕੋਸ਼ਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਰਨਯੋਗ ਕਰਮ

- ਅਨੁਵਾਦ : ਤਰਸੇਮ
ਸੰਪਾ. : 098159-76485

ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਰੀ

ਨੈਤਿਕ ਪੱਖੋਂ ਦਿਸ਼ਾਗੀਣ ਹੋਇਆ ਸਾਡਾ ਮੁਲਕ ...

ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਨਾਲ ਰੂ-ਬ-ਰੂ

ਹੈ। ਅੱਜ ਨਾਗਰਿਕ ਆਬਾਦੀ ਉੱਪਰ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਜੋ ਬੰਬ ਵਰਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਪਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਟੋਕ ਉੱਪਰ। ਹਰ ਗੋਲੀ ਉੱਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾ ਵਾਰਦਾ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁਰ ਦਿਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਜਦੋਂ 13 ਮੈਂਬਰ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਵੋਟ ਪਾਈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਉਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਉੱਪ ਰਾਜਦੂਤ, ਜੋ ਇਕ ਸਿਆਹਤਮਾ ਅਮਰੀਕਨ ਆ, ਦਾ ਹੱਥ ਮਤੇ ਉੱਪਰ ਵੱਟੇ ਲਈ ਉੱਠਿਆ। ਸਾਡੇ ਸਿਖਣ ਉੱਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੁਝ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਿਆਹਤਮਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣਾ ਸਮਾਜਿਕਵਾਦ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ: ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਕਰੋ, ਪਰ ਰਹਿਮਦਿਲੀ ਨਾਲ।

ਇਸ ਤੁਸ਼ਾਹਿਦਕ ਤਰਕਾਅ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਬਕ ਸਿਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਏਨੀਆਂ ਕਰੂਰਤਾਵਾਂ ਖੋਲੀਆਂ ਹਨ (ਸ਼ਾਇਦ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਵਾਮ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਜ਼ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਖਮ ਅਤੇ ਖ਼ਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਾ ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਅੰਸ਼ਵਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜ਼ਾੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਕੀ ਭਿਆਨਕ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਹੋ ਜਹੀ ਉਮੀਦ ਪੈਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਇਕ ਜਿੱਤ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਾਅ ਕਰਨਗੇ? ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖਾ ਇਕ ਗ਼ੈਰ-ਰਾਜ ਬਣੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਸ ਦੇ ਪਰਚਮ ਦੇ ਸਾਢੇ 'ਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ੇਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਅਲੱਗ ਰਾਜ ਦੇ ਲਈ ਲੜਿਆ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਦੇ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲਈ ਲੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਸਲੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਧਰਮ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ?

ਫਲਸਤੀਨੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਮੱਧ ਪੂਰਬ 'ਚ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਇਕ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਹਮਾਸ ਇਕ ਕਮਜ਼ੋਰ,

ਅਲੱਕਤੋਤਰੀ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪਰ ਕਬਿਤ ਰੂਪ 'ਚ ਅਸੰਕੀਰਨ ਪੀ.ਐੱਲ.ਓ. ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਇਕ ਸੰਗੀਰਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਪਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅੱਗ ਦੇ ਲਈ ਲੋਕੜੀ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵੇਰਗੀ'। ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੰਬਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ। ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਇਸ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ? 11 ਸਤੰਬਰ 1922 ਤੋਂ 11 ਸਤੰਬਰ 2002 ਤੱਕ ਇਕ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ 80 ਸਾਲ ਇਕ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਦੁਨੀਆ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਸ ਗੋਲਡਾ ਮਾਇਰ ਦੀ ਸਾਡ-ਸਾਡ ਕਹਿ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਮਿਟਾ ਲੈਣ?'

ਫਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦੇਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਰਮਚਾਰ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਡ-ਸਾਡ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ 'ਚ ਨਾਕਾਮੀ ਲਈ' - ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਹੀ ਇਕ ਜੁਰਮ ਹੈ-ਬਾਇਬੇਲ ਪੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਫਲਸਤੀਨੀ ਖਾਣਾ ਪਰੋਸਣ ਵਾਲੇ ਰੋਸਤਰਾਂ ਹੋਣ। ਸ਼ਾਇਦ ਨਵੀਂ ਗਾਜ਼ਾ ਬੇਰਗਰਾ ਉੱਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਸ਼ੋਅ ਵੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਗਾਜ਼ਾ ਕਿੰਨਾ ਰੰਗੀਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਧਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਰਗਰਾ ਬੇਨ ਗੁਰੀਅਨ ਨਹਿਰ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਟ ਦੇ ਮੁਹਾਣੇ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੇਜ਼ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਦੇਹ 'ਚ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਉੱਪਰ ਦਸਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਚ 'ਕਮ ਸੈਪਟੇਬਰ' (Come September) ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ

ਫਲਸਤੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰੀ ਮੁੱਲ ਭਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਨੌਜਵਾਨ ਸਫ਼ਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹਨ। ਮੰਗਰੀ ਨੂੰ ਮੁਹਾਜਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਪਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਚ ਉਲ-ਪੁਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਲੀਨ ਕੌਪਾਂ 'ਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੰਡ ਦਾਤੇ ਫੰਡ ਕੱਢ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਇਕ ਅਖਾਉਤੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉੱਪਰ ਹੀ ਹਮਲਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦ, ਬਹੁਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਵਾਦ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਨਤਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਵਵਿਆਪਕ ਐਲਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਵੇ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅੰਤੀ-ਸੋਸ਼ੀਲਿਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਉੱਪਰ ਨਸਲੀ ਕਤਲੇਆਮ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ 'ਯੁੱਧ' ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਜਰਿਮ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਕ ਨਸਲਪੂਰ ਰਾਜ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਜਾਬਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ 'ਚ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇਸ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅੰਤੀ-ਸੋਸ਼ੀਲਿਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਲੱਗਣਾ। ਚਾਹੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਖੁਦ ਯਹੂਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਅਸਹਿਮਤ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਨਾਗਰਿਕ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਿੱਖੇ ਆਲੋਚਕ (ਨਾਲਕਾ ਇਲਾਹ ਉਥੇ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ)। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਤਾਂ ਇਤਫ਼ਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਨਸਲੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਤਫ਼ਾਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਗ਼ਾਵਤ, ਟਾਕਰਾ, ਜੋ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਕ ਨਸਲੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਮਿਟਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ। ਇੱਥੇ

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਨੈਤਿਕ ਰੂਪ 'ਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਜਾਣ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਹੀ ਰਾਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖੀਏ। ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹੀਏ। ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ, ਗ੍ਰਾਂਟ, ਲੈਕਚਰ ਫ਼ੈਸ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ ਪਾ ਲਵਾਂਗੇ।

11 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਲਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਬੋਕੋ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ, ਅਤੇ ਇਕ ਜਿਟਲ, ਹਮਲਾਵਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੈਕਾਰਥੀਵਾਦ ਦੀ ਫ਼ਤਰੀ ਬੋਲੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਨਮ ਲੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਲਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਬੋਕੋ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਨੂੰ 'ਚ ਇਹ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਨਾਹੀ ਉਠਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੜਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ, ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਰਨਾ ਲਾਉਣ ਜਾਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੋਕੋ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 10000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਅਜੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਅਰੇ ਕੀ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਯਾਨੀ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਵੀ ਹੈ।

ਕਹਿਣ ਲਈ ਜੋ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਡ-ਸਾਡ ਕਹਿਣਾ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ ਉੱਪਰ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਹਮਾਸ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਘਿਟਾਉਣਾ ਕਤਲੇਆਮ, ਉਹ ਇਸ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ

ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਰੂਰਤਾ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵੀ ਬਿਉਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਝੂਠ ਘੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੱਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ।

ਇਸ ਵਿਆਨਾ ਮਿਲਿਟਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਕਬਜ਼ਾ। ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਦੋਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹਿਸਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ।

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

ਪੱਤਰਕਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੋਹਨ ਪਿਲਜਰ ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਥੋਂ ਵਿਛੜ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਪੂਰਨੇ ਸਾਡੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ, ਸਮਰਾਜਵਾਦ, ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨਵ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਡਟਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ। 'ਐਤਵਾਰਤਾ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

—ਸੰਪਾਦਕ

ਉੱਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਕਾਰਕੁਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜੋਹਨ ਪਿਲਜਰ (84) ਦਾ 30 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿਲਜਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਤਾਕਤ, ਸਮਰਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਕੁਸ਼ਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਮਕਬੂਲ ਹਨ।

ਅਕਤੂਬਰ 1939 'ਚ ਬੋਡੀ (ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ) 'ਚ ਜਨਮੇ ਜੋਹਨ ਪਿਲਜਰ ਨਿਪੜਕ, ਸਮਝੋਤਾਰਗਿਤ ਕਲਮਕਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਡਨੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ 'ਚ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਇਹ ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ। ਉੱਘੇ, ਗੁਣੀ-ਗਿਆਨੀ ਸੰਪਾਦਕ ਬਰਾਇਨ ਪੈਂਟਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ, ਜੋ ਸੰਜਮੀ, ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਘਸੀ-ਪਟੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸੀ, ਜੋ ਪੇਸ਼ਿਬ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੀ ਅਣਸਰਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾ ਗਲਾਂ ਲਾਹ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਉਹ ਮੁੱਢਲੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਮੇਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲੇਖਣੀ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਤੇ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਪਿਲਜਰ ਦੀਆਂ ਗੂੜ੍ਹੀਆਂ ਪੈੜਾਂ

ਸਥਿਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਘੜਨ 'ਚ ਸਹਾਈ ਹੋਏ।"

ਆਪਣੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿਲਜਰ ਵੀ 1960ਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਯੂਰਪ ਆ ਗਏ। ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀਲੀਅਮ 'ਵੈਂਜੋਸੀ' 'ਇਟਰੇਪ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲੰਦਨ ਆ ਗਏ ਅਤੇ 1962 ਤੋਂ ਉਹ ਯੂ.ਕੇ. ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ। ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀਲੀਅਮ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਣ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲੰਦਨ ਡੇਲੀ ਮਿਰਰ ਅਤੇ ਬਰਾਡਕਾਸਟਰ ਆਈ ਟੀ ਵੀ ਦੇ ਤਹਿਕੀਕਾਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਵਰਲਡ ਇਨ ਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

ਉਹ ਮੁੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟਰ ਬਣ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਸ਼ੁੱਧਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਯੁੱਧ। ਉਮਰ ਦੇ ਵੀਹਵਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਸ ਰ ਵ ਉ ਿ ਚ ਪੁ ਰ ਸ ਕ ਾ ਰ , ਜਰਨਲਿਸਟ ਆਫ ਦ ਈਅਰ, ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੋ ਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1960ਵਿਆਂ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ 1970ਵਿਆਂ ਦੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਕਿੰਗ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲਾਬਾਮਾ ਤੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਜਲੂਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਜੂਨ 1968 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਬਰਟ ਕੈਨੇਡੀ ਦੇ ਕਤਲ ਸਮੇਂ ਉਹ ਵੀ ਉਸੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਸਨ। ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਲੰਡਨ ਮਿਰਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕ ਕੰਵਟਾ ਸੰਭਵ

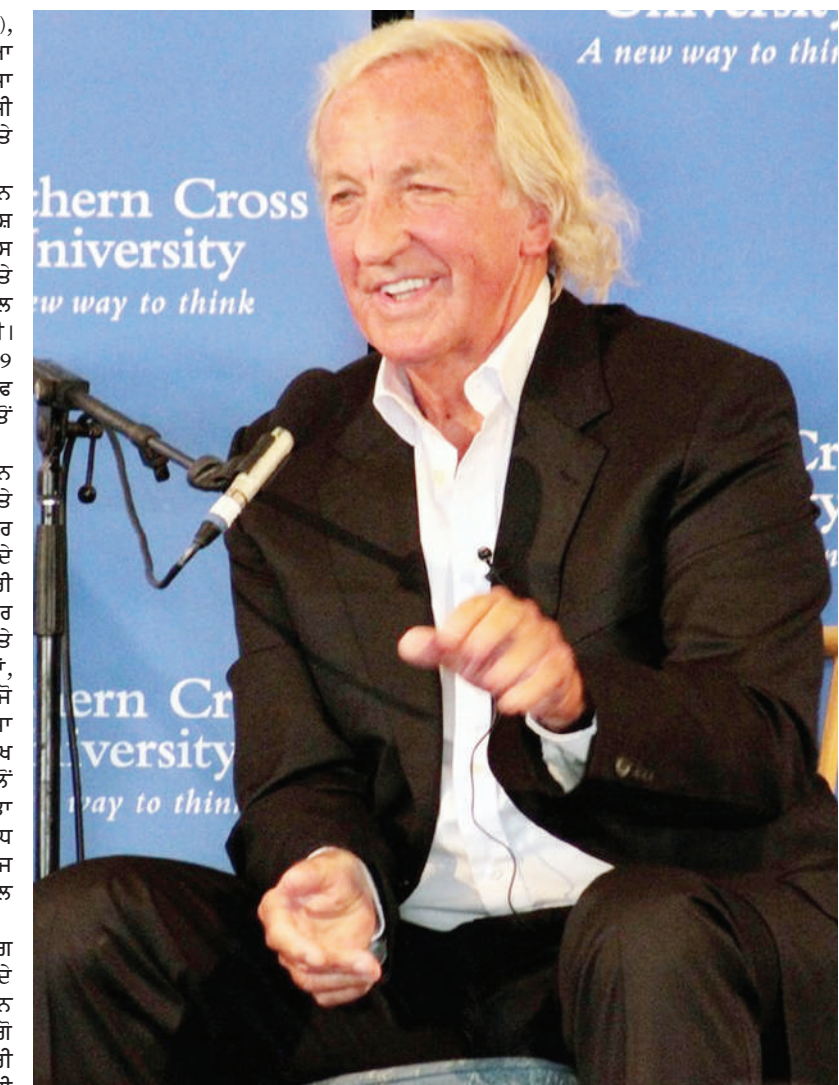
ਹੋਇਆ, ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੋਲ ਪੋਟ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਲਮੀ ਡਿਸਪੈਚਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਲੰਦਨ ਮਿਰਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ (ਈਅਰ ਜੀਓ : ਦ ਸਾਈਲੈਂਟ ਡੈਫ ਆਫ ਕੰਬੋਡੀਆ) ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਰਸੂਖ ਨਾਲ ਉਸ ਪੀੜਤ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ 5 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਬੀ ਤਿਮੋਰ ਤੋਂ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਗੁਪਤ ਰਹਿ ਕੇ ਬਣਾਈ 1994 ਦੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੂਰਬੀ ਤਿਮੋਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਮਾਇਤ ਜੁਟਾਉਣ 'ਚ ਸਹਾਈ ਹੋਈਆਂ।

ਬਰਤਾਨੀਆ 'ਚ ਬੈਲੀਡੋਮਾਈਡ ਨਾਅ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਰਭਵਤੀ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟੋ ਜੇਮੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨੁਕਸ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚਣ 'ਤੇ ਪਿਲਜਰ ਵੱਲੋਂ ਡੂੰਘੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਕੇ ਬਣਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਪਿਲਜਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਮੁਲ ਵਾਸੀ ਵਸੋਂ ਨਾਲ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਰਤਾਓ ਦੇ ਵੀ ਤਿੱਖੇ ਆਲੋਚਕ ਸਨ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦ ਸੀਕਰਿਟ

ਕੋਟਰੀ (1983), ਦ ਲਾਸਟ ਡੀਮ (1988), ਵੈਲਕਮ ਟੂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ (1999) ਅਤੇ ਯੂਟੋਪੀਆ (2013) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ 'ਭੁਲਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਅਤੀਤ', ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਵਾਸੀ ਅਤੀਤ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਟੀ ਵੀ ਅਕਾਦਮੀ ਐਵਾਰਡ 'ਐਮੀਜ਼' ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਕਾਦਮੀ ਫਿਲਮ ਐਵਾਰਡ 'ਬਾਫਟਾ' ਮਿਲੇ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਮਿਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਇਲ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਸਰਬੋਤਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫਿਲਮ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ 1979 ਦੀ ਫਿਲਮ, ਈਅਰ ਜੀਓ : ਸਾਈਲੈਂਟ ਡੈਫ ਆਫ ਕੰਬੋਡੀਆ ਨੂੰ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਦਸ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਕੀਲੀਕਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਜੂਲੀਅਨ ਅਸਾਂਜੇ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਲਿਖਤ "ਵੀ ਆਰ ਸਪਾਰਟਾਕਸ" ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦਾ ਅਹਿਲ ਪਰਛਾਵਾਂ, ਨਾਅ ਦਾ ਲੇਖ ਹੈ, ਜੋ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਲਤਨਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੋਕੇ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਘਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਪਾਰਟਕਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬਰਾਡਕਾਸਟਿੰਗ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਐਮ.ਡੀ. ਕੈਥਿਨ ਲਾਈਗੋ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਲਜਰ ਮੁਹਿੰਮਬਾਜ਼ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨਾਅ ਸੀ, 'ਜਿਸ ਕੋਲ ਮਿਆਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਚ ਵਿਗਲਿਆਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਵਿਲੱਖਣ ਸੰਪਾਦਕੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਧਨੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਾਦੂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਦੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਉੱਪਰ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, ਹਿਡਨ ਏਜੰਡੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੋਟਰੋਲ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਿਧਾਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਡਾਢੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਅੱਗੇ ਮਜ਼ਹੂਮਾਂ ਨਾਲ ਧਿਰ ਬਣ ਕੇ ਖਲੋਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋ ਕੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ 'ਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਪਿਲਜਰ ਦਾ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਸਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਚੇਤਨਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ? ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਾ। ਸਿਰ ਜਿੱਥੇ ਕੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ। ਵਰਨਾ ਚਿੰਤਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ?

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਪਾਸੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਰੋਤਕਾਰਾਂ, ਸੰਦਰਭਾਂ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਸੱਚ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਚੇਤਨਾ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ? ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ।

ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਸੋਚੀਆ ਸਰੋਤਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੰਦਾਭ ਰਚਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਕਾਂਗੇ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਉਕਤਾ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਪਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਅਤੇ ਮਖੀਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵੇਦਨਾ ਸਾਂਝੀ ਕਰਾਂ? ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ਤ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਰੇ ਜਮਾਤੀ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੱਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਹੁੰਦੇ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਿੰਤਾ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਲਕੋਮਲ ਕਰਦੇ। ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਇੰਨੀ ਉਚਾਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰਤਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ ਅਸੀਂ ਪਰਵਾਸ ਤੋਂ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਚੇਤਨ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਰਨ ਦਾ ਵਲ ਕਿਵੇਂ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਇੰਨੇ ਉਲਝ ਗਏ ਕਿ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਗ਼ੈਰਮੁੜਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਚੇਤਨਾ ਵਿਰੁੱਧ ਤੋਂ, ਹਰੀ ਕਾਰੋਂ ਤੀ ਦੇ ਤੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਖਲਿਆਰਿਆ? ਖ਼ਾਦਾਂ ਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹੋ ਗਈ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਲੀਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਬੰਨੇ ਸਦਕਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਰਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਗਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕੀ ਖੱਟਿਆ? ਸਿਮਾਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮਤ ਮਿਲ ਗਈ। ਮਰਦਾਨੀ ਵਿਰੁੱਧੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਫਰਟੀਲਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਆ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਾ ਕਿ ਹਰੀ ਕਾਰੋਂ ਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ? ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਡਰੱਗਸ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥ ਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਖੋਖਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਈਐਨਏ ਤੀਕ ਹੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਾ ਸੋਚਿਆ। ਕੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਇਸ ਅਨੁਵਾਹ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਢਾਂਚਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੁਝ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਕੀ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ ਏ? ਕੋਈ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ?

ਦਰਅਸਲ ਚੇਤਨਾ ਤਾਂ ਵਕਤ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਸਰੋਤਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ, ਸੁਪਨੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ

ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ

ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੇਤਨ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ? ਕਿਉਂ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ? ਕੌਣ ਵਰਤਾ ਰਿਹਾ? ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਚੰਗੇਰਦੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਹੋਵੇਗੀ?

1. ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ: ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ ਚੇਤਨਾ।
2. ਪਰਵਾਰਕ ਚੇਤਨਾ: ਪਰਵਾਰ ਕੀ ਹੈ? ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਤੇ ਲੋੜ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ? ਇਸ ਦੀ ਸਦੀਵਤਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ: ਸਮਾਜਿਕ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਇਕ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਕੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਕਿੱਥੇ ਖੜਾ ਹੈ? ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ? ਉਲਝ ਰਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਲਈ ਕੌਣ, ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕਸ਼ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ?
4. ਧਾਰਮਿਕ ਚੇਤਨਾ: ਕੀ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ? ਕੀ ਅਸੀਂ 'ਗਲੀ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀਆ ਆਚਾਰੀ ਖੁਰੀਆ' ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਧਾਰਮਿਕ ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਧਾਰਮਿਕ ਅਭੰਬਰ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ? ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ?
5. ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ: ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸੋਚੀਦਾ ਹਾਂ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਲਾਕੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਸਾਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਪਾਥੇ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ? ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਮਰੂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?
6. ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਚੇਤਨਾ: ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਧਰਤੀ, ਅਵਾਜ਼, ਰੋਸ਼ਨੀ, ਰੇਡੀਓਐਕਟਿਵ ਤੇ ਈਐਮ ਤਰੰਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ? ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਜ਼ਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ, ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਖਾ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਦਮ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਜਾਂ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਚੇਤਨ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਗਿਆਨ (ਡਿਗਰੀਆਂ, ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ) ਅਤੇ ਪਰ ਗਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਨ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਰੋਲ-ਮਾਡਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਚੇਤਨ ਹੁੰਦੇ। ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਹਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹੀ ਤਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਚਿੰਤਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਚਿੰਤਨ ਤੋਂ

ਚਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਫਿਰ ਚੇਤਨ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ, ਸੁਪਨੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੱਚ, ਨਰੋਂਦੇ ਤੇ ਚੇਤਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ

ਅਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਬਣਦਾ। ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਉਹ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਰਤੀਆਂ, ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ, ਕਰਮਯੋਗਤਾ ਤੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਾਅ ਕਮਾਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਲੋਕ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾਜ਼ ਕਰਦਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਮੀਰ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੀਟੀ ਅਤੇ ਨਿਕਰਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੇਤਨਾ ਗੁੰਮ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪੋ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਤੋਂ ਗਵਾਚੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਭੁਲ ਗਏ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਲੋਬੀਇੰਗ ਗਰੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਚੇਤਨਾ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਚਾਰ ਪੜਾਅ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਸੋਝੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੁਕਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬੌਧਿਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ, ਬੌਧਿਕਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ, ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਚਿੰਤਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਿੰਤਨ ਵਿੱਚੋਂ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਵੁਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ, ਫਿਕਰ ਕਰਨ, ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਮਾਰਗੀ ਬਣਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਫਿਕਰਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਚੇਤਨਾ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀਏ। ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਰਅਸਲ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਆਰ ਨਾਲ ਜੁੜਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ। ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ

ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਅਰ ਬਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁੱਕ ਸ਼ੈਲਾਫ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ ਮਾਪਣੀਆਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਵੀ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆ?

ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਿੱਕ ਟੈੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਰੁੱਪ ਹੋਣ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਚੁੱਕੇ ਮਾਰਿਹ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਕੰਪ ਲਾਉਣੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਬਿਜਨੈੱਸ ਹੋਵੇ, ਅਕਾਦਮਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ। ਕਿਹੜੇ ਤੋਂ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਾਂ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲ ਤੇ ਪੈਰੋ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਚੇਤਨ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਜਾਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਲਈ ਚੇਤਨ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਤਰਨਾ, ਖੁਦ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ, ਕੁਰਾਰੀਆਂ, ਕਮੀਨਗੀਆਂ ਤੇ ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ, ਹੱਠ ਅਤੇ ਮਿਤਰ ਨੂੰ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸੱਚੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੇਤਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਕਿਤਾਬ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਨੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੁੰਦਿਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੀਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਸਬਰ, ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਕਦੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕਦੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪੱਠੇ ਨਾ ਵੱਢੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਸਤਿਸੰਗ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਪੁੱਪ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਾਪ ਨੇ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਨਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਏ। ਤੁਰੀ ਪਵਾ ਲਾ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾ। ਅਜਿਹੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਘੱਟ ਨੰਬਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮਾਪੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਨੇ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਸਾਡੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰੀ, ਜੋ ਹਰ ਮੌਜ 'ਤੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਹੁਣ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਕਿਸ ਕੋਲੋਂ ਰਹਿਮਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ। ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਬੀ.ਡੀ.ਐੱਸ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਮਾਰੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਵੇਂ ਉਭਰਨਾ ਹੈ?

ਮੇਰੀਆਂ ਚਿੰਤੀਆਂ ਮੇਰੀ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਰੋਲੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਲਾਹੁਤਾਂ ਬਾਰੇ ਘੱਟ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜੀਤ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਲੇਖ ਲਿਖੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਹਰਾ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ 'ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਚਰਿਆ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਤੋਂ ਵਾਤਕ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੁੜਿਆ ਸਾਂ। ਕੀ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਇੰਨੀ ਕੁ ਵਿਹਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀ ਸੋਚ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਸਕਣ?